

EUGÈNE MARIN LABICHE

ŠIAUDINĖ SKRYBĖLAITĖ

Penkių veiksmų komedija

Iš prancūzų kalbos vertė

J. MILTINIS

VEIKĖJAI

FADINARAS, rentininkas

NONANKŪRAS, daržininkas

BOPERTIUI

VEZINĖ, kurčius

TARDIVO, buhalteris

BOBENAS, Nonankūro sūnėnas

EMILIS TAVERNJE, leitenantas

FELIKSAS, Fadinaro tarnas

AŠILIS de ROZALBA, jaunas dabita

ANE, Bopertiui žmona

BARONIENĖ de ŠAMPINJY

KLARA, modistė

VIRŽINY, Bopertiui tarnaitė

BARONIENĖS KAMBARINĖ

KAPRALAS

TARNAS

SVEČIAI, VESTUVININKAI

Veiksmas vyksta Paryžiuje

PIRMAS VEIKSMAS

(Fadinaro namuose aštuoniakampis salonas. Gale dvivėrės durys.

Durys kiekvienaime kampe. Durys iš abiejų šonų pirmajame plane. Kairėje, prie pertvaros, užtiestas stalas. Ant jo padėklas su ropine, stiklinė, cukrinė. Kėdės.)

Pirmoji scena

(Viržiny, Feliksas)

VIRŽINY. (*Feliksui, kuris nori ją pabučiuoti*) Ne, palikite mane, mesjė Feliksai! Neturiu laiko išdykauti.

FELIKSAS. Tik vieną bučinėlį?

VIRŽINY. Nenoriu!..

FELIKSAS. Mudu iš vieno krašto!.. Iš Rambuje...

VIRŽINY. Mat koks! Jeigu reikėtų bučiuoti visus, kurie iš Rambuje...

FELIKSAS. Ne daugiau kaip keturi tūkstančiai gyventojų...

VIRŽINY. Be juokų! Jūsų šeimininkas, mesjė Fadinaras, šiandien veda... Jūs mane pakvietėte pažiūrėti vestuvinių dovanų... Eime pažiūrėti.

FELIKSAS. Yra laiko. Mano šeimininkas vakar vakare išvyko pas uošvį pasirašyti vestuvinės sutarties. Grįš tiktai vienuoliktą valandą su visais savo vestuvininkais ir vyks į meriją tuoktis.

VIRŽINY. Ar jaunoji graži?

FELIKSAS. Et, man ji atrodo kvaištelėjusi, bet iš geros šeimos... Šarantono daržininko... dėdulės Nonankūro duktė.

VIRŽINY. Klausykite, mesjė Feliksai... jeigu nugirsite, kad reikia kambarinės... neužmirškite manęs.

FELIKSAS. Norite mesti savo šeimininką... Mesjė Bopertiui...

VIRŽINY. Neminėkite man jo... Nematytas širšalas, bambeklis, paniurėlis, pasalūnas, pavyduolis... O jau jo žmonelė! Ne, aš nenoriu apkalbėti savo šeimininkų...

FELIKSAS. Ak, žinoma ne!..

VIRŽINY. Tarškynė! Pamaiva kaip ir visos kitos!

FELIKSAS. Tegul ją velniai!..

VIRŽINY. Vos tik šeimininkas iš namų... žiūrėk, jos nebėra... O kur ji eina?.. Niekuomet man nepasakys... niekuomet!

FELIKSAS. O, jūs nebetversite tuose namuose.

VIRŽINY. (*Nuleidžia akis*) Man būtų labai smagu tarnauti drauge su kuo nors iš Rambuje.

FELIKSAS. (*Bučiuoja ją*) Iš Senos ir Uazos rajono!

Antroji scena

(*Viržiny, Feliksas, Vezinė*)

VEZINĖ. (*Įeina iš gilumos, jo rankoje moteriškos skrybėlaitės kartoninė dėžutė*) Nekreipkite dėmesio... tai aš, dėdulė Vezinė... Ar vestuvininkai jau atvyko?

FELIKSAS. (*Lipšniai*) Dar ne, mielasis apuoke!

VIRŽINY. *(Tyliai)* Ką jūs darote?

FELIKSAS. Jis kurčias kaip kelmas, įsitikinsite. *(Kreipiasi į Vezinę)* Trauksim į vestuves, gražusis jaunikaiti?.. Sušoksime rigodoną? Gaila ir pažiūrėti. *(Paduoda kėdę)* Prašom prigulti.

VEZINĖ. Ačiū, bičiuli, ačiū!.. Iš pradžių aš maniau, kad merijoje skirta susitikti, bet sužinojau, kad čia, tad ir atvykau.

FELIKSAS. Taip, mesjė de la Palisas jau mirė... mirė suimtas ligos...

VEZINĖ. Ne pėsčias, o važiuotas *(Paduoda dėžutę Viržiny)* Priimkite ir nuneškite į jaunamartės kambarį... Mano vestuvinę dovaną... Atsargiai... Gali susilamdyti!..

VIRŽINY. *(Į šalį)* Šia proga pažiūrėsiu dovanas... *(Nusilenkia Vezinę)* Sudiev, kurčioji meile!.. *(Paėmusi dėžutę išeina pro antrąsias turis kairėje)*

VEZINĖ. Kokia miela ta mažytė... Ėė, smagu pažiūrėti į gražų snukutį!

FELIKSAS. *(Pakiša jam kėdę)* Mat ko įsigeidė!.. Tokių metų... reikia užmiršti! Juokdary, į kapus laikas!..

VEZINĖ. *(Atsisėda kairėje)* Mersi! *(Į šalį)* Koks mandagus berniukas!

Trečioji scena

(Vezinė, Fadinaras, Feliksas)

FADINARAS. *(Įeina iš gilumos, kalbėdamas už durų)* Nukinkykite! *(Įėjęs)* Tai bent nuotykis!.. Jis man atsiėjo dvidešimt frankų, bet aš nesigailiu... Feliksai!

FELIKSAS. Mesjė!

FADINARAS. Tu įsivaizduoji...

FELIKSAS. Mesjė atvyko vienas? O kur vestuvininkai?

FADINARAS. Jie dabar išvyksta iš šarantono... aštuoniais brikais... Išskubėjau pirmas: norėjau pažiūrėti, ar tvarkoj mano būsimos šeimos lizdelis... ar apmušėjai baigė puoštį? Ar dovanos suneštos?

FELIKSAS. *(Parodęs į antrojo plano duris kairėje)* Taip, mesjė. Viskas ten, kambaryje...

FADINARAS. Labai gerai!.. Įsivaizduok, šį rytą, aštuntą valandą, išvykęs iš Šarantono...

VEZINĖ. *(Sau)* Mano sūnėnas neskuba...

FADINARAS. *(Pastebėjęs Vezinę)* Dėdulė Vezinė! *(Feliksui)* Išeik!.. Turiu geresnį už tave pašnekovą! *(Feliksui nuėjus gilumon vėl pradeda savo pasakojimą)* Įsivaizduok, kad išvykęs...

VEZINĖ. Mielas sūnėne, leiskite jus pasveikinti... *(Nori pabučiuoti Fadinarą)*

FADINARAS. A?.. Ką?.. Ak taip!.. (*Pasibučiuoja j šalj*) O kaip bučiuojamasi ten, mano uošvijoje!.. (*Garsiai, vėl pradėdamas pasakoti*) Išvykęs šį rytą aštuntą valandą iš Šarantono...

VEZINĖ. O jaunoji?..

FADINARAS. Taip... ji seka paskui mane iš tolo... atvažiuoja aštuoniais brikais. (*Vėl pradeda pasakoti*) Išvykęs šį rytą iš Šarantono...

VEZINĖ. Aš atnešiau vestuvinę dovaną...

FADINARAS. (*Paspaudžia jam ranką*) Koks jūs mielas... (*Vėl pasakoja*) Sėdžiu aš savo brikely... važiuoju pro Vensenės mišką... Staiga pastebiu, kad iškrito botagas... pamečiau botagą...

VEZINĖ. Mielas sūnėne, šitie jausmai jums teikia garbę...

FADINARAS. Kokie jausmai?.. Et, po velnių, aš vis pamirštu, kad jis kurčias!.. Tiek to... (*Pasakoja toliau*) Kadangi botkotis sidabrinis, aš sustabdu arklij, išlipu... paėjęs šimtą žingsnių, atrandu botagą dilgėlėse... nusidilginu pirštus...

VEZINĖ. Man labai malonu.

FADINARAS. Ačiū!.. Grįžtu... nebėra brikelio!.. Dingo mano brikelis!

FELIKSAS. (*Sugrįžęs*) Mesjė brikelis dingo?

FADINARAS. (*Feliksui*) Mesjė Feliksai, aš kalbu savo dėdei, kuris manęs negirdi... Prašau nesikišti į giminaičių jausmingą pašnekesį.

VEZINĖ. Aš daugiau pasakyčiau: geri vyrai gerina žmonas.

FADINARAS. Taip... Tiur-liu-liu-tiu-tiu! Tra-lia-lia-lia!. Mano brikelis dingęs... Aš klausinėju, teiraujuos... Žmonės pasako, matę miško pakraštyje.. Nubėgu ir ką pamatau?.. Ogi mano arklys kramsnoja kažkokį šiaudų kuokštą, papuoštą aguonėlėmis!.. Man besiartinant, staiga gretimoje properšoje suklykia moteris: „Viešpatie... Mano skrybėlaitė!“ Šiaudų kuokštė buvo skrybėlaitė! Bekalbėdama su kariškiu, moteris ją buvo pakabinusi ant medžio šakos...

FELIKSAS. (*J šalj*) O, kaip juokinga!

FADINARAS. (*J Vezinė*) Tarp mudviejų kalbant, manau, kad ji – nepadori moteris.

VEZINĖ. Ne, aš esu iš Šajo... Aš gyvenu Šajo.

FADINARAS. Tiur-liu-tiu-tiu! Tra-lia-lia-lia!

VEZINĖ. Prie ugniagesių pompos!

FADINARAS. Taip, labai gerai! Aš jau ruošiuos atsiprašyti šitą damą ir atsilyginti už nuostolius, tik staiga įsiterpia kariškis... Kažkoks patrakėlis afrikietis... jis pavadina mane drimba! Šimts velnių! Lyg garsvydžių man būtų kas teptelėjęs po nosimi... Ir aš jį pavadinau Beni-zug-zug!.. Jis tik strykt prie manęs... O aš šūst... Ir jau sėdžiu savo brikely... Timpt – paraginu kumelaitę... ir štai aš čia! Vos spėjau numesti jam už skrybėlaitę dvidešimties frankų ar dvidešimties sū monetą!.. Tikrai

nežinau... pamatysiu vakare, kai patikrinsiu kasą. *(Ištraukia iš kišenės gabalą šiaudinės skrybėlaitės, papuoštos aguonėlėmis)* Štai smulkioji graža...

VEZINĖ. *(Paėmęs likutį skrybėlaitės žiūrinėja)* Šiaudai puikūs!..

FADINARAS. Taip, bet kūlys per brangus!..

VEZINĖ. Tokios skrybėlaitės ilgai tektų ieškoti. Aš žinau, kur jų yra.

FELIKSAS. *(Priėjęs ir paėmęs iš Vezinė skrybėlaitės likutį)* Parodykite.

FADINARAS. Mesjė Feliksai, aš jus prašau nesikišti į giminaičių jausmingus pokalbius.

FELIKSAS. Bet mesjė!

FADINARAS. Prikąsk liežuvį, stačioke... Anot senųjų posakio. *(Feliksas nueina)*

VEZINĖ. Sakyk, kurią valandą vykstate į meriją?

FADINARAS. Vienuoliktą!.. Vienuoliktą valandą! *(Parodo pirštais)*

VEZINĖ. Pietūs prasidės vėlokai... Aš dar spėsiu pasrėbti ryžių su pienu... Jūs leisite?.. *(Nueina)*

FADINARAS. O kaipgi!.. Man bus nepaprastai džiugu...

VEZINĖ. *(Grįžta prie jo atsibučiuoti)* Sudiev, mano sūnėne!..

FADINARAS. Sudiev, dėdule... *(Į Vezinė, kuris taikstosi jį pabučiuoti)* Hm! Ką? Aha... šeimos įprotis. *(Leidžiasi bučiuojamas)* Še!.. *(Į šalį)* Kai būsiu vedęs, tu nebetampysi manęs bučiuotis... Ne ne...

VEZINĖ. O į antrąjį skruostą.

FADINARAS. Taip ir sakiau... *(Vezinė bučiuoja į antrąjį skruostą)* Va... *(Dainuoja)*

Liki sveikas, šiupinėli.
Tavo įprotį pamesiu
Ir pamiršiu trupinėlj,
Kai merijoje greitai vesiu.

VEZINĖ. *(Dainuoja)*

Lik kol grįšiu, anūkėli,
Vestuves teks čia atvesti,
Pabučiuot jus mažumėlj
Prieš išvykstant žmoną vesti.

(Vezinė išeina pro galines duris. Feliksas įeina iš antrojo plano kairėje, nešins skrybėlaitės likučiu)

Ketvirtoji scena

(Fadinaras vienas)

FADINARAS. Galų gale... po valandos aš būsiu vedęs... Nebereikės klausytis savo uošvio, nuolatos šaukiančio: „Mano žente, viskas baigta!..“ Ar jums yra kada nors tekę susidurti su dygliakiaule? Tai mano uošvis! Susipažinau su juo omnibuse... Pirmai pradžiai jis man įspyrė... O aš buvau jau beatsakęs kumščiu, tik staiga jo dukters žvilgsnis išskėtė man pirštus... Ir jo šešis sū aš padaviau konduktoriui... Po šito patarnavimo jis tuoju prisipažino, kad prekiauja sėklomis Šarantono... matote, kiek sumanumo teikia meilė... Aš jam pasakiau: „Mesjė, ar morkų sėklas jūs pardavinėjate?“ Jis man atsakė: „Ne, bet aš turiu labai gražių pelargonijų“. Tasai atsakymas nutvieskė mane lyg žaibas. „Kiek už vazoną?“ „Keturi frankai.“ „Eime!“ Nuvykęs išsirinkau keturis vazonus (tąsyk kaip tik buvo mano kiemsargio vardinės) ir paprašiau jo dukters rankos. „Kas jūs toks?“ – „Aš turiu dvidešimt du frankus rentos.“ – „Išeikite!“ – „Į dieną.“ – „Prašau sėsti!“ Pasigėrėkite jo būdo šlykštumu. Nuo to momento man buvo leista prie jo stalo srėbti kopūstus drauge su jo sūnėnu Bobenu, dideliu liurbiu, kuris turi maniją bučiuoti visus... ypač mano žmoną... Dėl to man paaiškina: „Ką gi, jiedu drauge augo!“ Tai kvailos kalbos... Va, kai būsiu vedęs... vedęs!!! (*Žiūrovams*) Jūs taip pat vedę?.. Tariant šį žodį, man po kiekvienu plauku atsiranda skruzdėlė... Nebepakeisi... Po valandos aš jau būsiu. (*Gyvai*) Vedęs! Turėsiu mažytę žmonikę!.. Ir galėsiu ją bučiuoti, nebijodamas, kad dygliakiaulė, kurią jūs pažįstate, man réktų: „Mesjė, netrypkite mano lysvių!“ Vargšė mažytė žmonelė! (*Žiūrovams*) Hm, manau, kad būsiu jai ištikimas... Dievaži! Ne?.. O, tikrų tikriausiai!.. Ji tokia miela, manoji Elenutė... Su savo jaunamartės žaliu vainikėliu! (*Dainuoja*)

Ar pažįstat Barselonoj,
Barselonoj,
Tamsiaveidę andalūzę,
Juodais antakiais mergužę?
Vaizdas liūtės man šitos,
Amazonės išdidžios,
Su akim drąsiom
Ir labai gudriom...
Tai ne mano išrinktosios
Ačiū dievui, tai ne josios!

Būsimam vyrui kiek laimės! Rožė... Su apelsinų žiedų vainikėliu – toks manosios Elenos paveikslas. Aš jai paruošiau jaukų butelį... Čia taip pat neblogai... (*Parodo kairėn*) Bet ten – puiku... Tikras rojus iš palisandros medžio, su šamua apmušalais... Brangu, bet gražu. Medaus mėnesio baldai!.. Ak,

kaip norėčiau, kad jau būtų ketvirtis po vidurnakčio!.. Lipa laiptais!.. Tai ji su palyda. Skruzėlės!.. norite Skruzdelių?

Penktoji scena

(Ane, Fadinaras, Emilis, apsivilkęs karininko uniforma)

(Atsidaro durys, pro jas matyti dama be skrybėlaitės ir karininkas)

ANE. *(Emiliui)* Ne, mesjė Emili, aš jus maldauju...

EMILIS. Įeikite, madam, nebijokite nieko. *(Jie įeina)*

FADINARAS. *(Į šalį)* Dama, kurios skrybėlaitė... ir afrikietis! Šimts velnių!

ANE. Nekelk triukšmo, Emili.

EMILIS. Nurimkite!.. Aš – jūsų kavalierius... *(Fadinarui)* Jūs nesitikėjote, mesjė, taip greitai mus vėl pamatyti?

FADINARAS. *(Nenoromis šypsosi)* Tikriausiai... Jūsų vizitas mane labai džiugina... Bet prisipažinsiu, kad šiuo metu... *(Į šalį)* Ko jiems reikia iš manęs?

EMILIS. *(staigiai)* Pasiūlykite gi damai kėdę.

FADINARAS. Ak, pardon... Gal madam atsisėstų?.. Aš nežinojau... *(Į šalį)* O mano vestuvės, kurių aš laikiu... *(Ane atsisėda)*

EMILIS. *(Atsisėda dešinėje pusėje)* Jūsų arklys gerai bėga, mesjė.

FADINARAS. Neblogai... Ačiū už dėmesį... Jūs pėsčias atbėgote iš paskos?

EMILIS. O ne, mesjė, pasiunčiau pasiuntinį paskui jūsų vežimą.

FADINARAS. Šit kaip!.. Jei būčiau žinojęs!.. *(Į šalį)* Turėjau botagą...

EMILIS. *(Šiurkščiai)* Jei būtumėt žinojęs?..

FADINARAS. Būčiau pasiūlęs šokti į brikelį. *(Į šalį)* Tas afrikietis mane erzina!

ANE. Emili, laikas bėga... Sutrumpinkite vizitą.

FADINARAS. Visiškai pritariu madam pasiūlymui – sutrumpinkime... *(Į šalį)* Aš laikiu savo vestuvių.

EMILIS. Mesjė, jums labai praverstų kai kurios mandagumo pamokos.

FADINARAS. Leitenante! *(Emilis staiga atsistoja. Nurimsta)* Aš baigiau mokyklą...

EMILIS. Jūs su mumis gana nemandagiai išsiskyrėte Vensenės miške.

FADINARAS. Aš skubėjau.

EMILIS. Ir jūs, be abejonės, per neapsižiūrėjimą išmetėte šią smulkią monetą.

FADINARAS. *(Ją paima)* Dvidešimt sū! Šit kaip! Vadinasi, vienas frankas!.. Aš neabejojau... *(Ieško kišenėje)* Būta klaidos... Kaip nemalonu, kad dėl jos taip suirzote... *(Duoda jam auksinę monetą)*
Prašau!

EMILIS. *(Neima)* Ką tai reiškia?

FADINARAS. Dvidešimt frankų už skrybėlaitę...

EMILIS. *(Piktai)* Mesjė!

ANE. Emili!

EMILIS. Tiesa, aš madam prižadėjau būti ramus...

FADINARAS. *(Vėl ieško kišenėje)* Maniau, kad ji tiek verta. O jei pridėčiau dar tris frankus?.. Man negaila.

EMILIS. Kokia čia kalba, mesjė... Mes atvykome ne pinigų.

FADINARAS. *(Labiau nustebęs)* Ne?.. Na, tai... na, ko gi... tada?!

EMILIS. Visų pirma, kad atsiprašytumėte, mesjė... Kad atsiprašytumėte madam.

FADINARAS. Kad atsiprašyčiau...

ANE. Nereikia, aš jus nuo to atleidžiu.

EMILIS. O ne, madam, aš jūsų kavalierius.

FADINARAS. Et, menkniekis, madam... nors tiesą sakant, ne aš suvalgiau jūsų skrybėlaitę... O be to, madam, jūs esate įsitikinusi, kad mano arklys neteisus, sukramtydamas šį madingą daiktėlį?

EMILIS. Ką jūs pasakėte?..

FADINARAS. Paklauskite gi pagaliau!.. Kodėl madam kabinėja savo skrybėles ant medžių?.. Medis juk, rodos, ne grybas! Kodėl gi madam vaikštinėja miške su kariškiais? Labai įtartina, madam...

ANE. Mesjė!

EMILIS. *(Piktai)* Ką jūs norite pasakyti?

ANE. Žinokite, kad mesjė Tavernje...

FADINARAS. Kas jis, tas Tavernje?

EMILIS. *(Staigiai)* Tai aš, mesjė!

ANE. Kad mesjė Tavernje yra... mano pusbrolis... mes drauge augome.

FADINARAS. *(Į šalį)* Aišku... tai jos Bobenas.

ANE. Ir aš sutikau paduoti jam ranką tik tam, kad pakalbėčiau apie jo ateitį... apie jo karjerą... kad jį pamokyčiau...

FADINARAS. Vienplaukė?..

EMILIS. *(Pakelia kėdę ir piktai trenkia ją į grindis)* Po šimts velnių!

ANE. Emili, netriukšmauk!

EMILIS. Leiskite, madam...

FADINARAS. Nedaužykite mano kėdžių!.. *(Į šalį)* Kad aš jį trenksiu laiptais žemyn. Ne! dar ko gero nukris ant mano vestuvininkų.

EMILIS. Paskubėkime, mesjė...

FADINARAS. Aš tą patį buvau besakęs... Jūs nustvėrėte žodį, kurį aš ruošiausi ištarti!

EMILIS. Jūs norite ar nenorite atsiprašyti madam?

FADINARAS. O kaip gi!.. Mielu noru... Aš labai skubu, madam... Teikitės priimti, prašau, įsakmų mano pagarbos užtikrinimą, kurį... Na jau, kad užplieksiu per strėnas savo kumelaitei Kokotei.

EMILIS. To nepakanka.

FADINARAS. Ne? Uždarysiu iki gyvos galvos kalėjiman.

EMILIS. *(Trenkia kumščiu į kėdę)* Mesjė!

FADINARAS. Jūs man nedaužykite kėdžių!

EMILIS. Dar ne vskas!..

NONANKŪRO BALSAS. *(Už scenos)* Palaukite mūsų... tuojau nulipsime.

ANE. *(Išsigandusi)* O viešpatie!.. kažkas!..

FADINARAS. *(Į šalį)* Po perkūnais, uošvis!.. Jeigu jis čia randa moterį... viskas griūva...

ANE. *(Į šalį)* Užtinka mane pas svetimą vyrą! Kur dingti?.. *(Pamačiusi kairėje kambarį)* O! *(Įeina į jį)*

FADINARAS. *(Bėgdamas paskui ją)* Madam, leiskite... *(Bėga prie Emilio)* Mesjė...

EMILIS. *(Įeina į kambarį dešinėje, pirmajame plane)* Išsiųskite šiuos žmones... Mes dar pasikalbėsime.

FADINARAS. *(Uždaręs paskui Emilį duris ir pastebėjęs iš scenos gilumos įeinantį Nonankūrą)* Pačiu laiku!

Šeštoji scena

(Fadinaras, Nonankūras, Elena, Bobenas)

(Visi apsilikę vestuvininkų drabužiais, Elena su nuotakos vainiku ir gėlių puokšte)

NONANKŪRAS. Žente, viskas baigta!.. Jūs elgiatės it koks storžievis...

ELENA. Tėveli...

NONANKŪRAS. Patylėk, dukryte!

FADINARAS. O ką gi aš padariau?

NONANKŪRAS. Visi vestuvininkai apačioje... aštuoni brikai...

BOBENAS. Gražiai pasirodėte!

FADINARAS. Na ir kas?

NONANKŪRAS. Jūs turėjote mus sutikti apačioje, prie laiptų...

BOBENAS. Ir pabučiuoti.

NONANKŪRAS. Atsiprašykite mano dukters.

ELENA. Bet tėveli...

NONANKŪRAS. Patylėk, dukryte!.. (*Fadinarui*) Na, mesjė, atsiprašykite!

FADINARAS. (*J šalį*) Matyt, kad aš jau nebeišbrisiu iš atsiprašymų. (*Garsiai Elenai*) Madmuazel, teikitės priimti mano tikriausios pagarbos pareiškimą...

NONANKŪRAS. (*Ji nutraukia*) Antras dalykas. Kodėl šį rytą išvykote iš Šarantono neatsisveikinę?..

BOBENAS. Nė vieno nepabučiavęs.

NONANKŪRAS. Nutilk, Bobenai! (*Fadinarui*) Atsakykite!

FADINARAS. Dieve mano, jūs miegojote!

BOBENAS. Netiesa! Aš šveičiau batus.

NONANKŪRAS. Todėl, kad mes – kaimo žmonės, žemdirbiai!..

BOBENAS. (*Verkdamas*) Daržininkai!

NONANKŪRAS. Beverčiai žmonės!

FADINARAS. (*J šalį*) Hm? Kaip šiaušiasi dygliakiaulė!

NONANKŪRAS. Jūs niekinate savo šeimą!

FADINARAS. Va, praskalaukite burną, uošvi... Užtikrinu, jums palengvės!

NONANKŪRAS. Bet vestuvių dar nebuvo, mesjė... dar galim jas išardyti...

BOBENAS. Išardykite, dėdule, išardykite!

NONANKŪRAS. Aš neleisiu lipti sau ant kulnų! (*Krato koją*) Činčiberas!

FADINARAS. Kas jums?

NONANKŪRAS. Aš... apsiaviau lakuotais pusbačiais. Pasiutiškai spaudžia... nors staugti imk... (*Vél krato koją*) Činčiberas!

ELENA. Prasiavės, tėveli. (*Ji atgręžta nugarą*)

FADINARAS. (*Pastebėjęs ją nusigrįžtant, j šalį*) Na... Kas gi jai dabar!

NONANKŪRAS. Ar man atnešė mirtą?

FADINARAS. Mirtą? Kuriems galams?

NONANKŪRAS. Ji mano emblema, mesjė...

FADINARAS. Aa!

NONANKŪRAS. Jums juokinga!.. Jūs iš mūsų tyčiojotės... Dėl to, kad mes laiko žmonės... Žemdirbiai!..

BOBENAS. (*Verkia*) Daržininkai!

FADINARAS. Na jau, na jau!

NONANKŪRAS. Bet man vis tiek... aš ją pastatysiu savo dukters miegamajame, kad ji galėtų pagalvoti. *(Krato koją)* Činčiberas!

ELENA. Koks jūs geras, tėveli! *(Trūkčioja pečiais)*

FADINARAS. *(Į šalį)* Va tau... ir vėl!.. Kažkoks traukas... Nebuvau pastebėjęs...

ELENA. Tėveli!

NONANKŪRAS. Ką?

ELENA. Smeigė man nugarą bado!

FADINARAS. Aš gi sakiau...

BOBENAS. *(Greitai atsiraitydamas rankoves)* Palaukite, pussesere...

FADINARAS. *(Jį sulaikydamas)* Nesivarginkite, mesjė!

NONANKŪRAS. Tegul! Juk jie drauge augo...

BOBENAS. Ji – mano pusseserė.

FADINARAS. Nesvarbu... Po lysves vaikščioti nevalia...

NONANKŪRAS. *(Rodydamas savo dukrai duris, pro kurias išėjo Emilis)* Eikite va ten!

FADINARAS. *(Į šalį)* Pas afrikietį? Ačiū!.. *(Stodamas skersai kelio)* Ne, čia negalima!

NONANKŪRAS. Kodėl?

FADINARAS. Vyrai užraktus taiso.

NONANKŪRAS. *(Dukrai)* Pavaikštinėk... pasikraipyk... ir ji iškris. *(Kratydamas koją)* Činčiberas! Jau nebesitveriu... Persiausiu šlepetėmis... *(Eina į kambarį, kur įėjo Ane)*

FADINARAS. *(Pastodamas jam kelią)* Ne!.. Čia negalima!

NONANKŪRAS. Kodėl?

FADINARAS. Aš paaiškinsiu... ten pilna kaminkrėčių.

NONANKŪRAS. Še tau! Jūs apgyvendinote visus miesto amatininkus?.. Ne, keliaukime... nebegaiškime... Bobenai, pasiūlykite savo pusseserei ranką.. Na, žente, į meriją!.. *(Krato koją)* Činčiberas!

FADINARAS. *(Į šalį)* O kaip su anais dviem ten uždarytais? *(Garsiai)* Aš tuoj einu iš paskos... Tik pasiimsiu skrybėlę ir pirštines.

NONANKŪRAS, ELENA, BOBENAS. *(Dainuoja)*

Greit, ženteli, į karietą!

Apačioj ten jų aštuonios.

Ims vestuvės pirmą vietą

Paryžiuj be abejonės!

FADINARAS. *(Dainuoja)*

Eikit, sėskit į karietą,
Mielas uošvi, aš seku.
Tuoju vestuvėse sau vietą
Aš užimsiu – jums šneku.

ELENA, BOBENAS. *(Dainuoja)*

Mesjė, greičiau gi į karietą (ir t.t.).
(Nonankūras, Elena ir Bobenas išeina pro duris gilumoje)

Septintoji scena

FADINARAS. *(Greitai bėga prie durų į kambarį, kuriame yra dama) Įeikite, madam... Jūs negalite pas mane ilgiau likti... (Bėga prie kairėje esančio kambario durų) Ei, mesjė, nešdinkitės!.. (Pro antrąsias duris iš kairės įeina juokdamasi Viržiny. Rankoje laiko šiaudinės skrybėlaitės gabalą, kurį buvo išnešęs Feliksas, nepastebėdama esančių asmenų. Tuo tarpu Fadinaras pasitraukia gilumon pasiklausyti nueinančio Nonankūro. Jis nemato Viržiny)*

VIRŽINY. Ha ha ha! Kaip juokinga!

EMILIS. *(Į šalį) O viešpatie! Viržiny!*

ANE. *(Praverusi duris) Mano kambarinė!.. Mes žuvę!.. (Ji ir Emilis išsigandę klausosi)*

VIRŽINY. Dama, kuri su kariškiu Vensenės miške sušėrė savo skrybėlaitę!..

FADINARAS. *(Atsigręžia ir pamato Viržiny. Į šalį) Iš kurgi šita išlindo? (Paeina į kairę)*

VIRŽINY. *(Sau) Panašu į madam skrybėlaitę... Kaip juokinga!*

EMILIS. *(Tyliai) Išsiųskite šią mergiotę arba aš jus čia pat nudėsiu!..*

VIRŽINY. Aš turiu sužinoti...

FADINARAS. *(Prišokęs) Po velnių! (Ištraukia iš Viržiny rankų skrybėlaitės gabalą) Išeik!*

VIRŽINY. *(Pamačiusi Fadinarą, nustemba ir išsigąsta) Mesjė, mesjė!..*

FADINARAS. *(Stumia ją pro galines duris) Išeik arba aš tave nudobsiu!*

VIRŽINY. *(Suklykia) Ai! (Dingsta)*

Aštuntoji scena

(Emilis, Ane, Fadinaras)

FADINARAS. (*Grįždamas*) Kas ji tokia?.. Ką visa tai reiškia?.. (*Prilaikydamas Ane, kuri įeina svirduliuodama*) Na gražiausia, jai bloga! (*Pasodina Ane dešinėje*)

EMILIS. (*Prieidamas*) Ane...

FADINARAS. Madam, paskubėkite! Aš turiu tuoj išeiti!

NONANKŪRO BALSAS. (*Apačioj ant laiptų*) Žente! Žente!

FADINARAS. Einu, einu!

EMILIS. Stiklą vandens, mesjė... Stiklą saldinto vandens!

FADINARAS. (*Nebežinodamas ką daryti*) Tuoju tuoju... Na ir sekasi... po velnių! (*Paima nuo staliuko kas reikalinga ir grįžta nešinas stikline saldinto vandens*)

EMILIS. Brangioji Ane... (*Šiurkščiai Fadinarui*) Na greičiau, po velnių!

FADINARAS. (*Maišydamas cukrų*) Tirpsta, šimts kalakutų! (*Į Ane*) Madam, aš nenorėčiau jūsų išprašyti, bet manau, kad jeigu jūs grįžtumėte namo...

EMILIS. Ak, mesjė, dabar nebeįmanoma!

FADINARAS. (*Nustebęs*) Še tau!.. kodėl nebeįmanoma?

ANE. (*Sujaudintu balsu*) Šita mergaitė – mano kambarinė... Ji atpažino skrybėlaitę... Ji papasakos mano vyrui...

FADINARAS. Vyrui?.. Tave perkūnėlis!.. Ir vyro esama!..

EMILIS. Pavydaus, brutalaus.

ANE. Jeigu aš grįšiu be tos prakeiktos skrybėlaitės... Jis į visa žiūri pro juodus ainius... jis prigalvos tokių dalykų...

FADINARAS. (*Į šalį*) Mat koks storžievis!

ANE. (*Neviltinškai*) Aš baigta... Sukompromituota! Oi, apalpsiu.

FADINARAS. (*Gyvai*) Tiktai ne čia, madam!.. Butas baisiai nesveikas.

NONANKŪRO BALSAS. (*Žemai ant laiptų*) Žente! Mano žente!

FADINATAS. Einu, einu!.. (*Geria, prieina prie Emilio*) Kas mudviem daryti?

EMILIS. (*Į Ane*) Reikia įsigyti panašią skrybėlaitę... Ir jūs išgelbėta!

FADINARAS. (*Patenkintas*) Ei, po velnių!.. Afrikietis teisus!.. (*Paduoda jai gabalą skrybėlaitės*) Prašau, madam. Štai pavyzdėlis... eidama per krautuves...

ANE. Aš, mesjė?.. Bet aš beveik mirštu!

EMILIS. Argi jūs nematote, kad madam miršta?.. O... Stiklinę su vandeniu!

FADINARAS. (*Pakiša jam stiklinę*) Štai... (*Pamatęs, kad tuščia*) Ak, išgerta... (*Paduoda Emiliui skrybėlaitės gabalą*) Bet jūs, mesjė, jūs nemirštate!

EMILIS. Aš, mesjė... Kaip aš galiu palikti tokioje būklėje moterį?..

NONANKŪRO BALSAS. Mano žente! Mano žente!

FADINARAS. Einu!.. (*Pastato stiklinę ant stalo*) Po perkūnais, juk skrybėlaitė pati neatsiras ant madam galvos!..

EMILIS. Be abejonės. Bėkite, mesjė, bėkite!

FADINARAS. Aš?..

ANE. (*Blaškydamasi atsikelia*) Susimildamas, mesjė, bėkite greičiau!

FADINARAS. (*Kartodamas riksmą*) „Bėkite greičiau!“, puikiai skamba!.. Bet aš juk vedu, madam... Aš turiu garbės jums pranešti apie šį siaubingą įvykį... Mano vestuvininkai manęs laikia ten, žemai, prie laiptų...

EMILIS. (*Šiurkščiai*) Kas man jūsų vestuvės!

FADINARAS. Leitenante!

ANE. Tik parinkite panašius šiaudus, mesjė... Mano vyras gerai pažįsta skrybėlaitę...

FADINARAS. Bet madam...

EMILIS. Su aguonėlėmis..

FADINARAS. Leiskite...

EMILIS. Mes čia lauksime dvi savaites... mėnesį... jei prireiks.

FADINARAS. Vadinasi, man tenka bėgti skrybėlaitės... Ir palikti beklaidžiojančius savo vestuvininkus! Kokie jūs mieli!..

EMILIS. (*Nusitverdamas kėdės*) Na, mesjė, ar eisite?

FADINARAS. (*Netekęs vilties, atima iš jo kėdę*) Taip, mesjė, einu... Tik nieko nelieskite! Po perkūnais! (*Pats sau*) Bėgsiu pas pirmą pasitaikiusią modistę... Bet kur dėsiu savo aštuonis brikus?.. Meras manęs laukia! (*Mašinaliai atsisėda ant kėdės, kurią laikė rankoje*)

NONANKŪRO BALSAS. Mano žente! Mano žente!

FADINARAS. (*Atsistoja ir vėl atsisėda*) Einu ir viską pasakau savo uošviui!

ANE. Štai, kad nori!

EMILIS. Nei žodžio... arba vietoj žūsit.

FADINARAS. Labai gerai!.. Koks jūs mielas!..

NONANKŪRAS. (*Beldžia į duris ir šaukia*) Mano žente! Mano žente!

ANE ir EMILIS. (*Pribėga prie Fadinaro*) Neatidarykite! (*Jie šoka į dešinę ir į kairę nuo durų angos, taip, kad pasislepia už atsidariusių dvivėrių durų*)

Devintoji scena

(*Fadinaras, Emilis ir Ane paslėpti, gale scenos Nonankūras, paskui Feliksas*)

NONANKŪRAS. *(Pasirodo galinėse duryse, laikydamas rankoje vazoną su mirta)* Mano žente, viskas baigta! *(Nori jeiti)*

FADINARAS. *(Pastoja jam kelią)* Taip, važiuojame!

NONANKŪRAS. *(Nori jeiti)* Palaukite, padėsiu mirtą...

FADINARAS. *(Stumia jį atbulą)* Neikite!.. Neikite!

NONANKŪRAS. Kodėl?

FADINARAS. Čia pilna dažytojų! Eime! Eime! *(Jie abu dingsta. Durys užsidaro.)*

ANE. *(Pravirkusi krinta į Emilio glėbį)* Ak, Emili!

EMILIS. *(Taip pat ir tuo pat metu)* Ak, Ane!

FELIKSAS. *(Jėjęs ir pamatęs)* Kas gi čia dabar?

UŽDANGA

ANTRASIS VEIKSMAS

(Modistės salonas. Kairėje – ištaigingas prekystalis, stovys lygiagrečiai su šonine siena. Ant jo – etažerė, kartoninė galvutė, naudojama paprastai modisčių. Ant galvutės uždėta moteriška skrybėlaitė. Ant prekystalio dar didelė knyga, rašalinė, plunksnakočiai ir t.t. Kairėje, trečiajame plane – durys. Dešinėje, pirmajame ir antrajame planuose – durys. Pagrindinės durys gale. Iš abiejų jų pusių – suoliukai, kėdės. Kambaryje nematyti nė vieno mados dalykėlio, išskyrus kartoninę galvutę. Sankrova yra, matomai, dešinėje, antrajame plane. Galinėms durims atsidarius, matyti prieškambaris)

Pirmoji scena

(Klara, paskui Tardivo)

KLARA. *(Kalba už durų, kairėje, antrame plane)* Paskubikite, madmuazelės!.. Šitas užsakymas labai skubus... *(Jėjusi)* Mesjė Tardivo dar nėra!.. dar niekuomet nemačiau tokio išgvėrusio buhalterio... jis jau persenęs... Reikės paieškoti jaunesnio.

TARDIVO. *(Jėina pro galines duris)* Uf!.. Štai ir aš!.. Maudausi prakaitu... *(Išima iš skrybėlės šaliką ir šluosto kaktą)*

KLARA. Sveikinu, mesjė Tardivo... Koks jūs ankstyvas.

TARDIVO. Madmuazel... Aš nekaltas... Atsikėlkiau šeštą valandą... *(Į šalį)* Dieve, kaip man karšta!.. *(Garsiai)* Užkūriau krosnį, nusiskutau barzdą, išsiviriau sriubą, susrėbiau...

KLARA. Susrėbėt sriubą!.. O man kas iš to?

TARDIVO. Negaliu gerti kavos su pienu... Širdis nepriima... O kadangi tarnauju miesto sargyboje...

KLARA. Jūs?

TARDIVO. Taigi buvau parėjęs nusivilkti uniformos... Kadangi pas modistę... uniforma...

KLARA. Šit kaip, bet, tėvuti Tardivo, jums daugiau kaip penkiasdešimt penkeri metai...

TARDIVO. Aš jau šešiasdešimt dviejų, madmuazel... jūsų patarnavimui.

KLARA. *(Į šalį)* Labai ačiū.

TARDIVO. Bet gavau iš valdžios malonę tęsti savo tarnybą...

KLARA. Koks pasišventimas!

TARDIVO. O, ne!.. Tik dėl to, kad nereikėtų skirtis su Trujaberu.

KLARA. Kas jis toks?

TARDIVO. Trujaberas?.. Klarneto mokytojas... Mudu drauge einam sargybą ir naktį praleidžiame lošdami iš stiklinės saldinto vandens... Tai vienintelė mano silpnybė... Alaus širdis nepriima. *(Sėda už prekystalio)*

KLARA. *(Į šalį)* Nusenę maniakai!

TARDIVO. *(Į šalį)* Dieve, kaip karšta!.. Marškiniai kiaurai permirkę.

KLARA. Mesjė Tardivo, noriu pasiūsti jus į vieną vietą, turėsit pabėgėt.

TARDIVO. Atleiskite... ten mano drabužinė. Pirmiausia aš paprašysiu, kad leistumėte man apsivilkti liemenę.

KLARA. Taip, kai grįšite. O dabar nubėgsite į Rambiuoto gatvę, pas galionų ir papuošalų meistrą...

TARDIVO. Kadangi...

KLARA. Ir atnešite trispalvių kaspinių.

TARDIVO. Trispalvių kaspinių?

KLARA. Tam provincijos merui, jūs žinote...

TARDIVO. *(Išeina iš už prekystalio)* Kadgi mano marškiniai permirkę.

KLARA. Na, greičiau... dar neišėjote?

TARDIVO. Tuojau! *(Į šalį)* Dieve, kaip karšta!.. Grįžęs persivilksiu!.. *(Išeina pro galines duris)*

Antroji scena

(Klara, paskui Fadinaras)

KLARA. *(Viena)* Mano darbininkai dirba. Viskas sekasi puikiai... Gerai įsitaisiau dirbtuvę... Dar tik ketvertas mėnesių, o jau plaukia užsakymai... Žinoma, todėl, kad aš ne tokia modistė kaip kitos! Esu išmintinga, neįsimylėjusi... kol kas. *(Girdėti briukų bildesys)* Kas gi ten?

FADINARAS. *(Greit įeina)* Madam, man reikalinga šiaudinė skrybėlaitė, greit, tučtuojau, paskubėkite!

KLARA. Šiaudinę skry...? *(Pastebėjusi Fadinarą)* O dieve!

FADINARAS. *(Į šalį)* Velnias papainiojo! Klara! Mano buvusioji! O vestuvininkai prie pat durų! Neturite? Labai gerai... paskui užeisiu...

KLARA. *(Jį sulaikydama)* Aha, štai, pagaliau!.. iš kurgi atsiradote?

FADINARAS. Tššt!.. Be triukšmo... aš jums išaiškinsiu... Atvykau iš Somiuro.

KLARA. Po šešių mėnesių?

FADINARAS. Taip... Nesuskubau į diližaną. *(Į šalį)* Praleidau pasimatymą!

KLARA. Koks jūs malonus! Tai šitaip elgiatės su moterimis!

FADINARAS. Tššt! Be triukšmo! Suklydau truputį, prisipažįstu...

KLARA. Kaip tat suklydau truputį?.. Mesjė man sako: „Aš tave nuvesiu į gėlių pilį“... Keliaujame... pakeliui užklumpa lietus... ir, užuot pasiūlęs vežėją, ką man pasiūlėte... ką?.. pasivaikščioti krantine.

FADINARAS. *(Į šalį)* Tiesa... tada aš šlykščiai pasielgiau.

KLARA. Nuvykus ten, jūs man sakote: „Lukterėkite, aš atnešiu lietsargį...“ Aš laukiu ir jūs atvykstate... po šešių mėnesių... be lietsargio!

FADINARAS. Ak, Klara... Tu perdedi! Visų pirma, po penkių mėnesių su puse... O lietsargį, tiesa, pamiršau... einu atnešiu. *(Nori eiti)*

KLARA. O ne ne... Man nereikia pasiaiškinimo!

FADINARAS. *(Į šalį)* Po velnių! Mano vestuvininkai gaišta... Aštuoniuose brikuose... *(Garsiai)* Klara, mano mažyte Klara... tu žinai, kad tave myliu... *(Bučiuoja ją)*

KLARA. Kai aš galvoju, jog tas padaras prižadėjęs mane vesti!

FADINARAS. *(Į šalį)* Kaip kartais susitinkama. *(Garsiai)* Bet aš tau ir prižadu...

KLARA. Na, jeigu tik pabandytumėt vesti kitą, aš tokį triukšmą pakelčiau.

FADINARAS. O, kokia ji kvaila! Aš vesčiau kitą moterį!.. Mano užsakymas jau įrodo, kad... *(Keisdamas toną)* Aha, man reikalinga itališka šiaudinė skrybėlaitė... tučtuojau... su aguonėlėmis.

KLARA. Na taip, kitai moteriai!

FADINARAS. O, kokia ji kvaila! Šiaudinė skrybėlaitė kitai... Ne, dragūnų kapitonui, kuris nori suvilioti savo pulkininką.

KLARA. Hm, ne visai aišku!.. Bet aš jums atleisiu su viena sąlyga.

FADINARAS. Aš ją priimu... paskubėkime!

KLARA. Jūs pietausite su manimi.

FADINARAS. Po velnių!

KLARA. Ir šį vakarą eisime į Ambigiu teatrą.

FADINARAS. Tai puiki idėja!.. Tikrai šauni idėja!.. Aš kaip tik laisvas vakare... ir pagalvojau: „Dieve mieliausias, kaip aš praleisiu šį vakarą?..“ Pažiūrėkime skrybėlaičių!

KLARA. Štai čia mano salonas... Eime į dirbtuvę, tik nemirksekite darbininkėms. *(Ji išeina pro antrojo plano duris dešinėje. Fadinaras ruošiasi eiti iš paskos. Įeina Nonankūras)*

Trečioji scena

(Fadinaras, Nonankūras, vėliau Elena, Bobenas, Vezinė ir abiejų lyčių vestuvininkai)

NONANKŪRAS. *(Įeina, laikydamas rankoje vazoną su mirta)* Mano žente! Viskas baigta!

FADINARAS. *(Į šalį)* Po perkūnais, uošvis!

NONANKŪRAS. Kur meras?

FADINARAS. Tuoju...ieškau... Palaukite... *(Greit išeina dešinėn pro antrojo plano duris. Elena, Bobenas, Vezinė ir vestuvininkai iškilmingai sueina)*

CHORAS. *(Dainuoja)*

Giminaičiai, artimieji

Ir visi atvykusieji,

Apeigas pradėkim tuoj

Sutuoktusių patalpoj.

Šiton vietoj atlydėtos

Dvi širdelės numylėtos

Priesaiką išstars malonią,

Vedusių patirs vilionę.

NONANKŪRAS. Pagaliau, štai mes ir merijoje! Mano vaikeliai, aš jus prašau nekrėsti juokų... Tie, kurie su pirštinėmis, nesimaukite jų... Kai dėl manęs... (*Krato koją. Į šalį*)

Po velnių, įgriso man ta mirta!.. Jei būčiau žinojęs, būčiau palikęs brike! (*Garsiai*) Aš labai sujaudintas... O tu, mano dukrele?

ELENA. Tėveli, man vis dar bado nugarą.

NONANKŪRAS. Pavaikštinėk ir praeis. (*Elena pasitaiso*)

BOBENAS. Tėtuši Nonankūrai, padėkite savo mirtą.

NONANKŪRAS. Ne! Su ja išsiskirsiu tik tada, kai skirsiuos su dukteria. (*Elenai švelniai*) Elenute... (*Dainuoja*)

Tada, kai tu išvydai dangų,

Pasodinau aš tą medelį.

Padėjau jį aukštai ant lango,

Arti prie tavojo lopšelio.

Ir augo jis prie pat lopšelio,

Kai krūtimi žindyvė savo

Vakarais tave maitino.

Ir iš manęs jis maistą gavo,

Nes laistytuvą jį augino,

Dėka manęs jisai alsavo,

Nes laistytuvą jį augino.

(*Nutraukia dainavimą ir krato koją*) Činčiberas! (*Paduoda mirtą Bobenui*) Va, imk... man mėšlungis koją traukia!

VEZINĖ. Čia labai miela.. (*Rodydama prekystalį*) Štai apeigų stalas... (*Rodydamas knygą*) Civilinės būklės įrašų knyga... Visi čia pasirašysime.

BOBENAS. O kurie nemoka?

NONANKŪRAS. Padės kryžiuką. (*Pastebėjęs kartoninę galvutę*) Ana, moters biustas!.. Na, visai nepanašus!

BOBENAS. Ne... Biustas, kuris yra Šarantono – daug geresnis už šitą.

ELENA. Tėtušėli, ką čia man darys?

NONANKŪRAS. Nieko, dukryte... Tau tik reikės pasakyti „taip“ nuleidžiant akis... Ir viskas tuo baigsis.

BOBENAS. Ir viskas baigsis! O! (*Perduoda mirtą Vezinė*) Palaikyk, aš tuoj pravirksiu...

VEZINĖ. (*Ruošdamasis nusišnypšti*) Mielai... (*Į šalį*) Po velnių, nosį kirbina, šnypšiu... (*Perduoda mirtą Nonankūrai*) Paimkite, tėtuši Nonankūrai.

NONANKŪRAS. Ačiū! (*Į šalį*) Jei būčiau žinojęs, būčiau palikęs brike.

Ketvirtoji scena

(*Tie patys, Tardivo*)

TARDIVO. (*Grįžta visas uždusęs, eina už prekystalio*) Dieve, kaip man karšta! (*Padedą ant prekystalio trispalvius kaspinus*) Mano marškiniai kiaurai permirkę!

NONANKŪRAS. (*Pastebėjęs Tardivo kaspinus*) Hm! Štai mesjė meras su kaspinu... Nenusimaukite pirštinių...

BOBENAS. (*Tyliai*) Aš vieną pamečiau...

NONANKŪRAS. Kišk ranką į kišenę. (*Bobenas įkiša pirštinėtą ranką į kišenę*) Ne šitą, kvaily! (*Jis sukiša abi rankas į kišenes. Tardivo išima flanelinę liemenę iš po prekystalio*)

TARDIVO. (*Į šalį*) Pagaliau galėsiu persivilkti!

NONANKŪRAS. (*Paima Eleną už rankos ir priveda prie Tardivo*) Mesjė, štai nuotaka. (*Tyliai*) Sveikinkis! (*Elena padaro kelis reveransus*)

TARDIVO. (*Skubiai paslepia flanelinę liemenę, klausia savęs*) Kam čia?

NONANKŪRAS. Mano duktė...

BOBENAS. Mano pusseserė...

NONANKŪRAS. Aš jos tėvas.

BOBENAS. Aš – pusbrolis.

NONANKŪRAS. O štai mūsų giminės. (*Kitiems*) Sveikinkitės! (*Visi vestuvinininkai sveikinas*)

TARDIVO. (*Atsako į sveikinimus, nusilenkdamas dešinėn ir kairėn, į šalį*) Jie labai gražiai elgiasi... Bet trukdo man persivilkti.

NONANKŪRAS. Pirmiausia užrašysite pavardes? (*Pastato mirtą ant prekystalio*)

TARDIVO. Mielai. (*Atskleidžia didžiąją knygą ir kalba sau*) Matyt, kaimo vestuvėms papuošalų nori nusipirkti.

NONANKŪRAS. Jau galima? (*Diktuoja*) Antuanas Peti Pjeras...

TARDIVO. Vardų nereikia.

NONANKŪRAS. O! (*Vestuvininkams*) Šarantono reikalauja vardų.

TARDIVO. Paskubėkime, mesjė... Man nepaprastai karšta.

NONANKŪRAS. Taip. (*Diktuoja*) Antuanas Vuatiūras, Peti Pjeras, pavardė Nonankūras. (*Nutraukdamas*) Činčiberas! Atleiskite, kad jaudinuos... Batas spaudžia... (*Išskėsdamas rankas, Elenai*) O mano dukrelė...

ELENA. O, tėveli, man vis dar bado nugarą.

TARDIVO. Mesjė, negaiškime. (*J šalį*) Tikriausiai gausiu plevritą. Jūsų adresas?

NONANKŪRAS. Esu pilnateisis pilietis.

TARDIVO. Kur gyvenate?

NONANKŪRAS. Daržininkas.

BOBENAS. Sirakūzų daržininkystės draugijos narys.

TARDIVO. Bet to nereikia!

NONANKŪRAS. Gimęs Grosbua gruodžio septintąją, devyniasdešimt aštuntaisiais.

TARDIVO. Na gana! Man nereikalinga jūsų biografija!

NONANKŪRAS. Baigiau... (*J šalį*) Koks dygus tas meras. (*J Vezinė*) Dabar jūs. (*Vezinė nejudą*)

Bobenas. (*Stumia jį*) Jūs!

VEZINĖ. (*Iškilmingai prieina prie prekystalio*) Mesjė, prieš imdamasis liudininko pareigų...

TARDIVO. Pardon...

VEZINĖ. (*Tęsdamas*) Aš įsigilinau į savo pareigas...

NONANKŪRAS. (*J šalį*) Kokion velniavon įstrigo mano žentas?

VEZINĖ. Man rodos, kad liudininkas turi pasižymėti trimis savybėmis...

TARDIVO. Bet mesjė...

VEZINĖ. Pirmoji...

BOBENAS. (*Pravėręs duris antrajame plane iš dešinės*) Ei, dėdule, žiūrėkite čia!

NONANKŪRAS. Kas ten?.. (*Pažiūrėjęs surinką*) Prakeikta sėkla!!! Mano žentas bučiuoja moterį...

VISI. O!

BOBENAS. Ištvirkėlis!

ELENA. Baisu!

NONANKŪRAS. Savo vestuvių dieną!

VEZINĖ. (*Nieko negirdėjęs, j Tardivo*) Antroji – būti prancūzu... arba bent turėti prancūzų pilietybę.

NONANKŪRAS. (*J Tardivo*) Sustokite... Traukitės! Aš viską nutraukiu... Išbraukite, mesjė, išbraukite! (*Tardivo išbraukia*) Atsiimu savo dukterį. Bobenai, tau ją atiduodu!

BOBENAS. (*Džiaugsmingai*) O mano dėdyte!

Penktoji scena

(*Tie patys, Fadinaras*)

VISI. (*Pamatę įeinantį Fadinarą*) Štai jis! (*Visi dainuoja*)

O, tikrai kaip tat siaubinga!
Neregėtai skandalinga!
Baisiai žema ir gėdinga!
Kuo šlykščiausiai apgaulinga!
Čia, matyt, kažkas baisinga!

FADINARAS. (*Dainuoja*)

Kiek pykčio audringo!
Ką padariau siaubingo,
Gėdingo,
Vylingo,
Taip neregėtai baisingo?

Bet kas gi čia? Ko išlipote iš brikių?

NONANKŪRAS. Mano žente, viskas baigta!

FADINARAS. Sutinku.

NONANKŪRAS. Jūs man primenate Regento orgijas, mesje, fe!

BOBENAS ir SVEČIAI. Fe, fe!

FADINARAS. O ką gi aš padariau?

VISI. O!

NONANKŪRAS. Dar manęs klausiate?.. Ne!.. Tu klausai manęs, arlekinai, kai aš tave pagaunu su Kolombina...

FADINARAS. (*Į šalį*) Po velnių! Mane matėt! (*Garsiai*) Aš nesiginu.

VISI. O!

ELENA. (*Verkdama*) Jis prisipažįsta!

BOBENAS. Vargšė pussesserė! (*Bučiuoja Eleną*) Fe, mesjė, fe!

FADINARAS. Ei, jūs, nusiraminkite! (*Bobenui, jį pastumdamas*) Šitaip po lysves nevaikščiojama.

BOBENAS. Ji – mano pussesserė!

NONANKŪRAS. Galima!

FADINARAS. Aha, galima... Na, tai dama, kurią aš bučiavau, taip pat yra mano pusseserė.

VISI. Vaje!

NONANKŪRAS. Supažindinkite mane su ja... Pakviesiu ją į vestuves.

FADINARAS. (*Į šalį*) To dar betrūktų! (*Garsiai*) Neverta... ji nesutiks.... Ji gedi.

NONANKŪRAS. Rausva suknele vilkédama?

FADINARAS. Taip, ji vyro gedi.

NONANKŪRAS. Aha! (*Į Tardivo*) Mesjė, aš vėl užmezgu ryšius! Bobenai, aš atimu iš tavęs.

BOBENAS. (*Į šalį, įsižeidęs*) Senas sukčius!

NONANKŪRAS. Galima pradėti... (*Kitiems*) Užimkite vietas. (*Visi vestuvinininkai susėda dešinėje, priešais Tardivo*)

FADINARAS. (*Visai kairėje, priekyje į šalį*) Kokia velniavą jie prasimanė?

TARDIVO. (*Padėjęs didžiąją knygą eina prie prekystalio galo paimti savo flanelinės liemenės, į šalį*)
Ne, aš nenoriu likti nepersivilkęs...

NONANKŪRAS. (*Vestuvinininkams*) Ką, jis išeina?.. Atrodo, lyg ne čia tuokiama!

TARDIVO. (*Su flaneline liemene rankoje, į šalį*) Aš turiu būtinai persirengti. (*Ties avanscena išeina iš už prekystalio*)

NONANKŪRAS. (*Vestuvinininkams*) Sekite paskui mesjė merą. (*Paima nuo prekystalio savo mirtą, nueina už prekystalio, sekdamas Tardivo. Visi vestuvinininkai seka Nonankūrą žąsele, Bobenas paima knygą, Vezinė – kaspinę, kiti – rašalinę, plunksną, liniuotę. Nonankūras paduoda ranką savo dukrai. Tardivo, pastebėjęs, kad ji seka, nesusigauja ir skubiai išeina pro duris iš dešinės, pirmajame plane.*)

CHORAS. (*Dainuoja*)

Jei didikas šis kilmingas
Visus teikiasi mus vesti,
Šito mero mes šlovingo
Pasistenkim nepamesti.

Šeštoji scena

(*Fadinaras, vėliau Klara*)

FADINARAS. (*Vienas*) Ką jie ten daro?.. Kur jie eina?

KLARA. (*Įeidama iš dešinės pro antrojo plano duris*) Mesjė Fadinarai!

FADINARAS. O, Klara...

KLARA. Klausykite... Štai jūsų pavyzdys. Aš nieko panašaus neturiu.

FADINARAS. Kaip tat?

KLARA. Labai plonas šiaudelis... Jo apyvartoje nėra... Ne, jūs niekur tokio nerasite, būkite ramus!

(Grąžina jam skrybėlaitės likutį)

FADINARAS. *(J šalį)* Šimtas perkūnų! Na ir sekasi!

KLARA. Jei norite, palaukite pora savaičių: aš gausiu iš Florencijos.

FADINARAS. Pora savaičių!.. Apkiautėle!

KLARA. Paryžiuje tik viena tokia yra.

FADINARAS. *(Gyvai)* Aš ją perku!

KLARA. Taip, bet ji neparduodama... Prieš savaitę aš ją pritaikiau madam baronienei de Šampinjo.

(Nueina už prekystalio ir tvarkosi)

FADINARAS. *(Vaikščiodamas j šalį)* Baronienei!.. juk negaliu nueiti ir pasakyti: „Madam, kiek kainuoja skrybėlaitė?“... Man atrodo, tesizino sau tas mesjė ir ta dama!.. eisiu pirma vesti, o paskui...

Septintoji scena

(Tie patys, Tardivo, vestuviniškai)

TARDIVO. *(Isibaiminę įeina pro galines duris, rankoje laiko flanelinę liemenę)* Dieve, kaip man karšta! *(Tuo pat metu visi vestuviniškai grūdasi paskui jį. Nonankūras su mirta, Bobenas su užrašų knyga, o Vezinė su kaspinu. Tardivo juos pamatęs bėga į kairę)*

CHORAS. *(Dainuoja)*

Jei didikas šis kilmingas

(Ir t.t.)

KLARA. *(Apstulbusi)* Kas gi čia dabar? *(Išeina į kairę)*

FADINARAS. Ką jie ten išdarinėja?.. Tėvuli Nonankūrai? *(Eina įkandin vestuvinkų, tik staiga jį sulaiko jėjęs Feliksas)*

Aštuntoji scena

(*Fadinaras, Feliksas, vėliau Klara*)

FELIKSAS. Mesjė, aš ateinu iš namų.

FADINARAS. (*Gyvai*) Na, ką tasai kariškis?..

FELIKSAS. Keikiasi... griežia dantimis... daužo kėdes...

FADINARAS. Šimts perkūnų!

FELIKSAS. Jisai sako, kad jūs verčiate jį laukti... Kad jūs turėjote grįžti po dešimties minučių... Ir kad jus prigriebsiąs anksčiau ar vėliau, kai grįšite...

FADINARAS. Feliksai, tu esi mano tarnas, ir aš tau įsakau ištrenkti jį pro langą.

FELIKSAS. Jis niekuomet nesiduos.

FADINARAS. (*Gyvai*) O dama?.. Dama?..

FELIKSAS. Jos nervai krinka... Ji raitosi, žliumbia.

FADINARAS. Nurims.

FELIKSAS. Jis pasiuntė gydytojo. Ją liepė paguldyti į lovą ir nesitraukti nuo jos.

FADINARAS. (*Rėkdamas*) Į lovą?.. Kur į lovą? Į kieno lovą?

FELIKSAS. Į jūsų lovą, mesjė!

FADINARAS. (*Smarkiai*) Profanacija!.. Nesutinku!.. Į mano Elenos guolį... Kurio aš nedirsau nė žvilgsniu paliesti! O štai dabar kažkokia dama joje kedena savo nervus!.. Eik, bėk... Kelk ją... nutrauk apklotus!..

FELIKSAS. Bet mesjė...

FADINARAS. Pasakyk jiems, jog aš suradau tą daiktą... Kad jau aptikau!

FELIKSAS. Kokį daiktą?

FADINARAS. (*Stumdamas jį*) Eik gi, galvoju!.. (*Pats sau*) Nebėra ko svyruoti... Mano namuose ligonė, gydytojas!.. Reikia žūt būt rasti skrybėlaitę... nors tektų ją nutraukti ir nuo karūnuotos galvos... Arba nukelti nuo obelisko viršūnės!.. Taip, bet... Kas bus su mano vestuvėmis?.. Va, idėja!.. Jeigu aš juos įvesčiau į koloną!.. Taip... Ir pasakyčiau budinčiajam: „Aš užimu šį paminklą dvylikai valandų, neišleiskite nė vieno žmogaus!“ (*Klara dairydamosi atgal ir nustebusi įeina iš kairės. Ją greit pavadėja į priekį*) Klara!.. Greičiau!.. Kur ji gyvena?..

KLARA. Kas ji?

FADINARAS. Tavo baronienė!

KLARA. Kokia baronienė?

FADINARAS. Baronienė su skrybėlaite, paikše...

KLARA. (*Pasipiktinusi*) Na, bet pagaliau!

FADINARAS. Ne, angelėli! Aš norėjau pasakyti: mielas angele!.. Duok man jos adresą.

KLARA. Mesjė Tardivo jus nuves... Štai jis... Bet jūs mane vesite?..

FADINARAS. Po velnių!..

Devintoji scena

(Fadinaras, Klara, Tardivo, vėliau visi vestuvininkai)

TARDIVO. *(Jeina iš kairės, įsibaiminęs)* Bet kas gi tie žmonės? Kokių velnių jie paskui mane sekioja? Nebeįmanoma persivilkti!..

KLARA. Greit palydėkite šitą mesjė pas baronienę Šampinjy.

TARDIVO. Bet madam...

FADINARAS. Greičiau! Labai skubu! *(Į Tardivo)* Aš turiu aštuonis brikus... Sėskite į pirmąjį... *(ištempia jį pro galines duris. Vestuvininkai įsiveržia pro duris iš kairės ir nuskuba įkandin Tardivo ir Fadinaro)*

CHORAS. *(Dainuoja)*

Jei didikas šis kilmingas

(Ir t.t.)

(Klara, pamačiusi išnešant savo didžiąją knygą, skuba ją atsiimti)

UŽDANGA

TREČIASIS VEIKSMAS

(Turtingas salonas. Gale – trejos durys į valgomąjį. Kairėje – durys į kitus kambarius. Priešakyje – sofa. Dešinėje – pagrindinio įėjimo durys, toliau durys į kabinetą. Priekyje – atremtas į pertvarą pianinas. Puošnūs baldai)

Pirmoji scena

(Baronienė de Šampinjy, Ašilis de Rozalba)

(Uždangai pakilus, trejos galinės durys atidarytos, matyti ištaigingai paruoštas stalas)

AŠILIS. *(Jeina iš dešinės ir žiūrėdamas į kairę)* Žavu! Nuostabu!.. Papuošta labai skoningai!.. *(Žiūri į valgomąjį)* O čia... Stalas paruoštas!..

BARONIENĖ. *(Jeidama iš kairės)* Keista!..

AŠILIS. O mano brangioji pussesere!.. Jūs mus kviečiate į muzikinį vakarą, o aš matau pasiruošus vakarienei.. Ką tai reiškia?

BARONIENĖ. Tai reiškia, mano mielas vikonte, kad ketinu laikyti savo svečius kiek galint ilgiau. Po koncerto vakarieniausime, o po vakarienės šoksime... Štai programa.

AŠILIS. Aš prisitaikysiu... Ar daug dainininkų turėsite?

BARONIENĖ. Taip, o kas?

AŠILIS. Ketinau jus prašyti, kad man paliktumėte mažą vietelę... Parašiau romansą...

BARONIENĖ. (*Į šalį*) Ai!

AŠILIS. Labai puikus pavadinimas: „Vakaro dvelksmas“.

BARONIENĖ. Tat ypač nauja.

AŠILIS. Kai dėl pačios minties... Ji visai nauja... Šienapjūtė... Jaunas piemenukas sėdi lankoje...

BARONIENĖ. Iš tikrųjų labai miela... Šeimoje... Lošiant vistą... Bet šiandieną, mano pusbroli... Tegul pasirodo artistai! Mes turėsime pirmos eilės talentus, jų tarpe madingąjį dainininką, įžymųjį Ninardi iš Bolonijos.

AŠILIS. Ninardi!.. Kas jis toks?

BARONIENĖ. Tenoras, prieš savaitę atvykęs į Paryžių, ir jau spėjęs pagarsėti... Dėl jo tiesiog plėšosi.

AŠILIS. Nepažįstu.

BARONIENĖ. Ir aš nepažįstu... Bet panorau jį pasikviesti... Aš liepiu pasiūlyti jam tris tūkstančius frankų už dvi daineles..

AŠILIS. Imkite „Vakaro dvelksmą“... veltui!

BARONIENĖ. (*Šypsodamasi*) Per brangu... Šį rytą gavau Ninardi atsakymą... Štai jis...

AŠILIS. O, autografas!.. Pažiūrėkime!

BARONIENĖ. (*Skaito*) „Madam, jūs manęs prašote dviejų dalykėlių, aš padainuosiu tris... Jūs man siūlote tūkstantį ekiu, tai per maža“...

AŠILIS. Mat koks!..

BARONIENĖ. (*Tęsia*) „Aš priimsiu tik vieną gėlę iš jūsų puokštės“.

AŠILIS. Ai... Kaip subtiliai!.. Na... Iš to aš sukursiu romansą!..

BARONIENĖ. Žavingas žmogus!.. Praėjusį ketvirtadienį dainavo pas grafienę de Brey... Kuri turi nuostabias kojas... Jūs žinote?

AŠILIS. Taip... Na ir!..

BARONIENĖ. Spėkite, ko jis ją paprašė?

AŠILIS. Dievaži, nenumanau... Leukonijų vazono?

BARONIENĖ. Ne... Balinio batuko!

AŠILIS. Batuko!.. Štai originalas!

BARONIENĖ. Jis pilnas fantazijų.

AŠILIS. Taip... kol jos siekia ne aukščiau kulkšnio...

BARONIENĖ. Vikonte!..

AŠILIS. Viešpatie! Tik paklauskite!.. Tenoras!.. (*Girdėti vežimų bildesys*)

BARONIENĖ. Dieve mano!.. Nejaugi svečiai?.. Pusbroli, pavaduokite mane, aš ilgai neužtruksiu.

(*Išeina į kairę*)

Antroji scena

(*Ašilis, vėliau tarnas*)

AŠILIS. (*Išeinančiai baronienei*) būkite rami, gražioji kuzine... pasitikėkite manimi.

TARNAS. (*Įeina iš dešinės*) Vienas mesjė prašo pakalbėti su madam baroniene de Šampinju.

AŠILIS. Pavardė?

TARNAS. Nesiteikė pasakyti... Tik sakė, kad jis turėjo garbės parašyti šį rytą madam baronienei.

AŠILIS. (*Į šalį*) Aha, žinau... dainininkas, žmogus su batuku... Įdomu jį pamatyti... Velnias!.. Koks punktualus... Aiškiai matyti, kad svetimšalis... Tiek to! Žmogų, kuris atsisako trijų tūkstančių frankų, reikia pagerbti... (*Tarnui*) Pakvieskite... (*Į šalį*) Be to, jis muzikas, kolega.

Trečioji scena

(*Fadinaras, Ašilis*)

FADINARAS. (*Labai nedrąsiai įeina iš dešinės*) Pardon, mesjė!..

(*Tarnas išeina*)

AŠILIS. Prašau, mano mielas, prašau!..

FADINARAS. (*Varžydamasis ir prisiversdamas linkčioja*) Dėkoju, man labai gerai ir čia... (*Užsideda ant galvos skrybėlę ir vėl greit ją nusiima*) Ak!.. (*Į šalį*) Nebežinau, ką bedarąs... Tie tarnai... tas paaukuotas salonas... (*Rodydamas dešinėn*) Tie didžiuliai šeimos portretai tarsi man sako: „Ar tu nesinešdinsi! Nusiimk skrybėlę!“.. Viskas mane gąsdina!..

AŠILIS. (*Žiūrėdamas į jį pro lornetą, į šalį*) Jis tikrai panašus į italą!.. Kokia keista liemenė!.. (*Juokiasi žiūrėdamas į jį pro lornetą*) Hè hè hè!

FADINARAS. (*Daug kartų jam nusilenkdamas*) Mesjė... turiu garbės... jus pasveikinti... (*Į šalį*) Čia turbūt koks nors šveičorius!..

AŠILIS. Sėskite!..

FADINARAS. Ne, ačiū... Esu pavargęs... Tai yra, atvažiavau brikeliu.

AŠILIS. (*Juokdamasis*) Brikeliu?.. Žavinga!

FADINARAS. Veikiau kietoka negu žavinga.

AŠILIS. Mes tik ką apie jus kalbėjome!.. Ai drąsuoli! Atrodo, jūs kojyčių mėgėjas?..

FADINARAS. (*Nustebęs*) Su drebučiais?..

AŠILIS. O, labai gražu!.. Jūsų nuotykis su batuku vis tiek yra pasigėrėtinas... Pasigėrėtinas!..

FADINARAS. (*J šalį*) Ką jis čia man dainuoja?.. (*Garsiai*) Pardon... Jeigu neatrodytų nemandagu, pageidaučiau pasikalbėti su madam baroniene...

AŠILIS. Nuostabu, mano mielas, jūsų kalboje nežymu nė kiek svetimumo akcento.

FADINARAS. Jūs per daug malonus...

AŠILIS. Patikėkite! Tarsi būtumėte iš Nantero...

FADINARAS. (*J šalį*) Va tau! Ką jis čia man dabar čiulba?.. (*Garsiai*) Pardon... Jei neatrodytų nemandagu, pageidaučiau pasikalbėti...

AŠILIS. Su madam de Šampinju? Ji tuojau ateis – rengiasi... Aš, jos pusbrolis vikontas Ašilis de Rozalba, esu įpareigotas ją atstovauti.

FADINARAS. (*J šalį*) Vikontas!.. (*Daug kartų jam nusilenkęs, j šalį*) Niekuomet nedirščiau su šitais žmonėmis derėtis dėl šiaudinės skrybėlaitės!..

AŠILIS. (*Kreipdamasis į jį*) Ką jūs sakote?..

FADINARAS. (*Eidamas prie jo*) Mesjė vikonte?..

AŠILIS. (*Padėjęs ranką ant jo peties*) Ką jūs pasakytumėte apie romansą, pavadintą „Vakaro dvelksmas“?

FADINARAS. Aš?.. bet... o jūs?

AŠILIS. Jis toks jaunas... šienapjūtė... jaunas piemenukas.

FADINARAS. (*Ištraukęs petį iš Ašilio rankos*) Pardon... Jeigu nebūtų nemandagu, aš pageidaučiau pasikalbėti...

AŠILIS. Teisingai... Bėgu ją įspėti. Puiku! Džiaugiuos, mielas, su jumis susipažinęs.

FADINARAS. O, mesjė vikonte!.. Vadinasi, aš...

AŠILIS. (*Išeidamas*) Jis kalba be jokio akcento... be jokio!.. (*Išėina į dešinę*)

Ketvirtoji scena

(*Fadinaras vienas*)

FADINARAS. Galų gale aš pas baronienę!.. ji įspėta apie mano apsilankymą. Išėjęs iš Klaros, modistės, aš jai tuoj parašiau laiškutį, prašydamas pasimatymo. Aš jai visa nušviečiau ir baigiau šiuo, man atrodo, gana jausmingu sakiniu: „Madam, dvi galvos kybo po jūsų skrybėle... atminkite, kad pasiaukojimas yra gražiausias moters galvos papuošalas!..“ Manau, kad gerai pasakyta. Pasirašiau grafas Fadinaras. Taip pat neblogai... Nes ji, kaip baronienė... Po velnių, ji ilgai dabinasi! O mano vestuviniškai ten, žemai, visą laiką kiurkso... Tuo tik galiu pasigirti, kad jie manęs nepaleidžia... Nuo pat ankstyvo ryto aš esu būklėje žmogaus, kuriam... ant pilvo susigrūdo visa virtinė vežimų. Labai nepatogu... kai eini į žmones... nekalbant jau apie uošvį... tą mano spygliakiaulę... kuri visą laiką kaišioja nosį į tarpdurį, kad galėtų sušukti: „Mano žente, koks paminklas?.. Mano žente, kur važiuojame?“ Kad nuo manęs atstotų, aš jam atsakiau: į „Žinduklio veršio“ restoraną. Dabar jis tikisi patekęs į šios įstaigos kiemą, bet aš liepiu vežėjams neleisti niekam čia užėiti... Nematau reikalo pristatyti baronienei savo giminaičių... Po perkūnais, ji ilgai dabinasi... Jeigu ji žinotų, kad mano namuose du patrakėliai daužo mano baldus... Ir kad šį vakarą aš galbūt nebeturėsiu nė vienos kėdės savo žmonai, kad pasilsėtų jos galva... Taip, savo žmonai!.. Na va, aš jums nepasakiau dar vienos smulkmenos... Aš vedžiau!.. Jau baigta!.. Jau baigta! Ko norėti!.. Uošvis kunkuliavo, putojo... jo duktė verkė, o Bobenas bučiavo mane... Tada, pasinaudojęs vežimų susigrūdimo, užbėgau į meriją, o iš jos į bažnyčią. Vargšė Elena!.. Jeigu jūs būtumėte ją matę... Atrodė kaip balandis... (*Pakeisdamas toną*) Na, po perkūnais, ji per ilgai dabinasi! Aha, štai ir ji!..

Penktoji scena

(*Fadinaras, baronienė*)

BARONIENĖ. (*Išėina iš kairės, pasipuošusi baliniais drabužiais, nešina puokšte gėlių*) Tūkstantį kartų prašau atleisti, mielas mesjė, kad priverčiau jus laukti.

FADINARAS. Madam, man nesmagu... (*Sumišęs užsideda skrybėlę ir tuoj pat vėl ją nusiima. Į šalį*)
Va štai išgąstis mane vėl apima.

BARONIENĖ. Aš jums dėkoju, kad atvykote anksčiau... Galėsime pasišnekučiuoti... Jums nešalta?

FADINARAS. (*Šluostydamasis nuo kaktos prakaitą*) Ačiū... Važiuotas atvažiavau...

BARONIENĖ. Dieve, vieno dalyko aš jums tikrai negaliu duoti... Italijos dangaus.

FADINARAS. O madam!.. Visų pirma, aš jo nepriimčiau... mane vargintų... o be to, aš ne jo atvykau...

BARONIENĖ. Aš manau... Koks nuostabus kraštas Italija!

FADINARAS. Na taip... (*Į šalį*) Ko ji čia visą laiką įsikando tą Italiją?

BARONIENĖ. *(Dainuoja)*

Atminimas kužda mano sielai užburtai
Apie rūmus jos puikiuosius, kalnus, atšlaites...

FADINARAS. *(Lyg primindamas jai savo atsilankymo tikslą, dainuoja)*

Ir jos skrybėlaites.

BARONIENĖ. *(Dainuoja)*

Ir gojus apelsinų, kur vėjelis kvapnus
Sulieja meilės dainas su dainom paukštelių,
Jos įlanką su vandenėliu gėlu,
Kurioje supas tūkstantis laivų,
Ir grožybę jos auksinių javų.

FADINARAS. *(Tęsia dainuodamas)*

Iš kur padaro puikių skrybėlių,
Taip gardžiai suvalgomas arklių.

BARONIENĖ. *(Nustebusi)* Kaip tat?

FADINARAS. *(Truputį sujaudintas)* Madam baronienė, be abejonės, yra gavusi laiškėlį, kuriuo aš jai suteikiau garbės... o ne! Kuriuo aš sau suteikiau garbės... tai yra, kurį aš turėjau garbės jai parašyti?..

BARONIENĖ. Iš tikrųjų... koks sąmojus... *(Atsisėda ant sofos ir pasiūlo Fadinarui pasiimti kėdę)*

FADINARAS. Jums aš tikriausiai pasirodžiau nekuklus...

BARONIENĖ. Nė kiek.

FADINARAS. *(Atsisėda ant kėdės šalia baronienės)* Aš paprašysiu madam baronienę leidimo priminti jai... Kad atsidavimas yra visų gražiausia moters galvos puošmena.

BARONIENĖ. *(Nustebusi)* Prašau?

FADINARAS. Aš sakau... atsidavimas yra visų gražiausia moters galvos puošmena.

BARONIENĖ. Be abejonės. *(Į šalį)* Kas čia norėta pasakyti?

FADINARAS. *(Į šalį)* Ji suprato... ji duos man skrybėlaitę...

BARONIENĖ. Sutikite, kad muzika – gražus dalykas!..

FADINARAS. Hm?

BARONIENĖ. Kokia kalba! Kokia ugnis! Kokia aistra!

FADINARAS. *(Pakeldamas toną, šaltai)* O, nekalbėkite man to! Muzika!.. Muzika!.. Muzika!!! *(Į šalį)*
Ji atiduos man skrybėlaitę.

BARONIENĖ. Kodėl jūs nebendradarbiaujate su Rosini, jūs?

FADINARAS. Aš? (*Į šalį*) Ši moteris kalba kažkaip padrikai. (*Garsiai*) Aš priminsiu madam baronienei, kad turėjau garbės jau parašyti laiškutį...

BARONIENĖ. Žavingą laiškutį, kurį aš visada saugosiu!.. Patikėkite... visada... visada!

FADINARAS. (*Į šalį*) Kaip tat? Ir viskas?

BARONIENĖ. Ką jūs manote apie Albonį?

FADINARAS. Visiškai nieko!... Aš leisiu sau pastebėti madam baronienei... kad šitame laiškutyje prašiau...

BARONIENĖ. Ak, kokia aš beprotė! (*Pažvelgia į savo puokštę*) Jūs tebesilaikote savo nusistatymo?

FADINARAS. (*Atsistoja, prisiverstinai*) Ar tebesilaikau!.. Kaip arabas savo žirgo bėgūno!

BARONIENĖ. (*Atsistoja*) Ai, koks pietietiškas karštis! (*Eina prie fortepijono, nuskinti gėlės iš savo puokštės*) Būtų per žiauru versti jus ilgiau laukti.

FADINARAS. (*Avanscenoje į šalį*) Galų gale aš nutversiu šitą nelaimingą skrybėlaitę! Galėsiu grįžti namo... (*Išsiima piniginę*) Dabar dar lieka... Ar derėtis?.. Ne, baroniene! Nebūkime suskretėliai!

BARONIENĖ. (*Gracingai paduoda jam gėlę*) Štai, mesjė, aš moku grynais.

FADINARAS. (*Nemaloniai nustebintas ima gėlę*) Kas gi čia dabar? Indijos gvazdikas! Vadinasi, ji negavo mano laiškučio?.. Teks apskūsti laiškanėšį!..

Šeštoji scena

(*Fadinaras, Baronienė, abiejų lyčių svečiai*)

CHORAS. (*Svečiai dainuoja*)

Kas įstengtų apsaukti,

Kaip smagu atsilankyti

Pas bičiulį tokį gerą:

Jis priims visad kaip dera.

Dienos mūsų laimingiausios,

Nors prabėgs čia kuo puikiausiai,

Bet vis vien jos bus trumpiausios.

BARONIENĖ. (*Dainuoja*)

Kad įkvėptų į krūtinę

Džiaugsmą tyrą, begalinį,

Jūsų draugė prašo leisti
Gilią padėką išreikšti.
Mano dienos numylėtos
Su jumis prabėgs saulėtos,
Jos nuskris nepastebėtos.
Jums parodyti ruošiausi
Dainininką nuostabiausią.
Prašau pasveikinti – va, štai jis,
Tai Ninardi įžymusis.

FADINARAS. (*Į šalį, dainuoja*)

Tikrai Ninardi aš esu...
Koks čia velnias iš tiesų?

BARONIENĖ. (*Dainuoja*)

Tai Rubini čia varžovas.

FADINARAS. (*Dainuoja*)

Ne, klaida gi čia, sakau aš...

BARONIENĖ. (*Dainuoja*)

Slėpkite kuklumą savo:
Iš Bolonijos juk „bravo“
Aidas tiesiai atbangavo.

FADINARAS. (*Į šalį, dainuoja*)

Kad galėčiau čia palikti,
Aš Ninardi turiu likti,
Fadinardžiui teks išnykti.

(*Kalba*) Aš neneigiu to, madam... Aš – Ninardi, didysis Ninardi... (*Į šalį*) Kitaip gi mane išmestų pro duris.

VISI. (*Lenkdamiesi*) Sinjore!..

BARONIENĖ. Kol visi susirinks paploti Bolonijos lakštingalai... gal damos panorėtų pasivaikščioti soduose...

SVEČIAI. (*Dainuoja pakartojimą*)

Kas įstengtų apsaakyti...

(*Ir t.t.*)

FADINARAS. (*Dainuoja*)

Kas įstengtų apsaukti,
Malonu kaip man lakstyti
Šiaudų Italijos graibstyti
Savų vedybų dienoje,
Vien meilės džiaugsmui skirtoje!

(Į šalį) Iš tikrųjų, gal ir gera priemonė. (Eina prie baronienės, kuri buvo beišeinanti su svečiais į kiemą) Pardon, madam baroniene... Turiu mažą prašymą į jus.. bet nedirštu...

Septintoji scena

(Baronienė, Fadinaras, vėliau kambarinė)

BARONIENĖ. Kalbėkite! Jūs žinote, jog nieko neatsakysiu sinjorui Ninardi.

FADINARAS. Tiktai... mano prašymas jums pasirodys gana fantastiškas... gana beprotiškas...

BARONIENĖ. *(Į šalį)* Ak, dieve man, atrodo, kad jis pažvelgė į mano batukus!

FADINARAS. Tarp mūsų kalbant, aš esu keistuolis... Jūs suprantate... Artistai! Mano galvą užplūsta tūkstančiai užgaidų.

BARONIENĖ. Aš tat žinau.

FADINARAS. Aha, juo geriau!.. Ir jei atsisakoma jas patenkinti... Man ima gniaužti čia... gerklę... Pradedu kalbėti šitaip... *(Apsimeta netekęs balso)* Nebeįmanoma dainuoti!..

BARONIENĖ. *(Į šalį)* Ak, viešpatie! O mano koncertas! *(Garsiai)* Sakykite, mesjė, ko jums reikia? Ko jūs pageidaujate?

FADINARAS. Ak, matote!.. Labai sunku prašyti...

BARONIENĖ. *(Į šalį)* Jis mane baugina... Nebežiūri į mano batukus.

FADINARAS. Aš jaučiu, kad... jeigu jūs manęs nė kiek nepadrašinsite... tat jau taip neįprasta...

BARONIENĖ. Galbūt mano puokštės?

FADINARAS. Ne ne... kažko nepalyginamai ekscentriškesnio...

BARONIENĖ. *(Į šalį)* Kaip jis į mane žiūri?.. Man beveik nepatogu, kad pristačiau jį savo svečiams.

FADINARAS. Viešpatie, kokie gražūs jūsų plaukai!

BARONIENĖ. *(Greit pasitraukia į šalį)* Plaukų!.. Štai ko nori!

FADINARAS. Jie man primena puikią skrybėlaitę, kurią jūs vakar buvote užsidėjusi.

BARONIENĖ. Kur šantijy?..

FADINARAS. *(Guviai)* Kaip tik... Ak, kokia nuostabi skrybėlaitė! Žavinga skrybėlaitė!

BARONIENĖ. Ką jūs, mesjė... tai jos?

FADINARAS. (*Ugningai dainuoja*)

Taip, nedrįsau aš jums pareikšti,
Bet žodis vis dėlto ištrūko.
Man skrybėlė labai parūpo
Tik ji man laimę gal suteikti.
Po šia puošniaja galvos danga
Nustebus akis mana pagaus
Bruožus, sukurtus paties dangaus.
Ir aš sakau, jei kokia jėga
Paveikslą tą man išplėš kada,
Tai rėmai nors man bus palikę.

(*Į šalį, dainuoja*)

Kalbu netikusį dalyką...

(*Garsiai dainuoja*)

Taip, rėmai man bent bus palikę!

BARONIENĖ. (*Prapliupdama juoku*) Ha ha ha!

FADINARAS. (*Taip pat juokiasi*) Ha ha ha! (*Į šalį rimtai*) Aš ją gausiu!

BARONIENĖ. Suprantu... Kilpelę batukui?

FADINARAS. Kokiam batukui?

BARONIENĖ. (*Garsiai juokiasi*) Ha ha ha!

FADINARAS. (*Juokiasi*) Ha ha ha! (*Į šalį, rimtai*) Kokiam batukui?

BARONIENĖ. (*Juokdamasi*) Nusiraminkite, mesjė... tą skrybėlaitę...

FADINARAS. Na!

BARONIENĖ. Rytoj... jums atsiųsiu...

FADINARAS. Ne, tuojau pat... tuojau pat!

BARONIENĖ. Bet vis dėlto...

FADINARAS. (*Vėl gargždžiu balsu*) Štai, girdite?.. Mano balsas... Nusmego į kulnis... Hu hu!

BARONIENĖ. (*Gyvai patraukdama skambutį*) O mano dieve!.. Klotilda! Klotilda!.. (*iš dešinės įeina kambarinė, baronienė jai greit pakužda į ausį ir ši išeina*) Nepraeis nė penkių minučių ir jūsų norai bus patenkinti... (*Juokiasi*) Aš jūsų atsiprašau... Ha ha ha! Skrybėlaitę, kaip originalu!.. Ha ha ha!
(*Juokdamasi išeina į dešinę*)

(Fadinaras, vėliau nonankūras, dar vėliau tarnas)

FADINARAS. *(Vienas)* Po penkių minučių aš jau būsiu išsinešdinęs su skrybėlaite... Paliksiu piniginę atlyginimui. *(Juokiasi)* Ha ha ha! Kai pagalvoju apie tėtūšį Nonankūrą... Na ir šelsta jis savo brike!

NONANKŪRAS. *(Pasirodo valgomą tarpduryje, kilpelėn įsikišęs servetėlę, o fraką perkryžiuavęs įvairiaspalvėmis juostomis)* Į kokią velniavą įsimaišė tas mano žentas?..

FADINARAS. Uošvis!

NONANKŪRAS. *(Kiek įkaušęs)* Mano žente, viskas baigta!

FADINARAS. *(Atsigrįžta)* Hm! Jūs! Ką jūs čia darote?

NONANKŪRAS. Mes vakarieniam.

FADINARAS. Kur?

NONANKŪRAS. Ten!

FADINARAS. *(Į šalį)* Po perkūnais! Baronienės vakarienę!

NONANKŪRAS. Velniškai puikus tas „Žinduklis veršis“... Koks restoranas! Aš čia retkarčiais užeidinėsiu!

FADINARAS. Leiskite!..

NONANKŪRAS. Na, tiek to, bet va jūsų elgesys nelabai šaunus!

FADINARAS. Uošvi!..

NONANKŪRAS. Palikti žmoną per pačias vestuves, leisti jai vienai pietauti!

FADINARAS. O kur kiti?

NONANKŪRAS. Ryja!

FADINARAS. Štai kad įkliuvau! Net šaltas prakaitas išpylė... *(Ištraukia iš Nonankūro servetėlę ir šluosto kaktą)*

NONANKŪRAS. Nežinau, kas man... Rodos, gerokai būsiu įkaušęs...

FADINARAS. Štai, kad nori!.. O kiti?

NONANKŪRAS. Visi kaip aš... Bobenas sugriuvo, ieškodamas keliaraiščio... Mes kad prapliupome juoktis. *(Krato koją)* Činčiberas!

FADINARAS. *(Į šalį, įsikišęs kišenėn servetėlę)* Ką pasakys baronienė?.. Ir skrybėlaitės neatneša!.. Kai tik gausiu, bematant išdumsiu...

FADINARAS. *(Bėga gilumon)* Ar jūs nenuilsite! Ar nenuilsite!

NONANKŪRAS. *(Atsisėdęs ant sofos)* Nebežinau, kur dėju savo mirtą... Fadinarai!

FADINARAS. *(Grįžta pas Nonankūrą)* Jūs... greit išeikite! *(Mėgina jį pakelti)*

NONANKŪRAS. *(Nepasiduoda)* Ne... Aš ją pasodinau jos gimimo dieną...

FADINARAS. Taip... jūs ją surasite... ji liko vežime. *(Tarnas, jėjęs iš dešinės, pereina sceną su uždegta žvakide rankoje, atsidaro galines duris ir išvydęs už stalo susėdusius vestuvininkus, surinka)*

TARNAS. Ai!

FADINARAS. Viskas žuvo! *(Paleidžia iš rankų Nonankūrą, kuris krenta sėdomis ant sofos, prišokęs griebia tarną už gerklės ir ištraukia iš jo rankų žvakidę)* Nutilk!.. Tylėk! *(Jį stumia į kabinetą kairėje ir uždaro duris)* Jeigu pajudėsi, aš tave išmesiu pro langą. *(Baronienė jeina iš kairės)*

Devintoji scena

(Fadinaras, Nonankūras, Baronienė)

FADINARAS. *(Laikydamas rankoje žvakidę)* Baronienė!

BARONIENĖ. *(Fadinarui)* Ką gi jūs čia su ta žvakide darote?

FADINARAS. Aš... Aš... ieškau nosinės... kurią čia pamečiau... *(Nusigrįžta tartum ieškodamas nosinės, kuri kyšo perpus išlindus iš kišenės)*

BARONIENĖ. *(Juokiais)* Bet... Jūsų nosinė kišenėje...

FADINARAS. Taip, tiesa... Ji mano kišenėje.

BARONIENĖ. Na, mesjė... ar jūs gavote, ko pageidavote?

FADINARAS. *(Užstodamas Nonankūrą, kad paslėptų)* Dar ne, madam. Dar ne... Man labai skubiai reikia!

NONANKŪRAS. *(Pats sau, keldamasis)* Nežinau, kas man yra... Matyt, aš būsiu įtraukęs...

BARONIENĖ. Kas gi šitas mesjė?

FADINARAS. Jis mano... mesjė mane palydi!.. *(Jis mašinaliai perduoda žvakidę Nonankūrai, kuris ją deda sau ant rankos ir laiko kaip mirtą)*

BARONIENĖ. *(Nonankūrai)* Mano sveikinimai... Kad gerai fortepionu palydėtum, reikia talento...

FADINARAS. *(Jį šalį)* Ji galvoja, kad jis muzikas...

NONANKŪRAS. Saliuta madam ir kompanijai... *(Jį šalį)* Graži moteris! *(Patylom Fadinarui)* Ar ji iš vestuvinės palydos?

FADINARAS. *(Jį šalį)* Jei jis prašneks, aš žuvęs. O skrybėlės vis dar neatneša!

BARONIENĖ. *(Nonankūrai)* Mesjė italas?

NONANKŪRAS. Aš iš Šarantono...

FADINARAS. Taip... toks mažas miestukas... netoli Albano.

NONANKŪRAS. Įsivaizduokite, madam, pamečiau savo mirtą.

BARONIENĖ. Kokią mirtą?

FADINARAS. Romansą... „Mirta“ ... Labai grakštus romansas.

BARONIENĖ. (*Nonankūru*) Ar mesjė nepanorėtų išbandyti fortepijono? Pleyel firmos...

NONANKŪRAS. Ką jūs čia pasakėt?

FADINARAS. Ne... neverta...

BARONIENĖ. (*Pastebėjusi Nonankūro kaspinus*) Aha... kokie kaspiniai?

FADINARAS. Taip... Apdovanojimais.

NONANKŪRAS. Keliaraištis!

FADINARAS. Taip!.. Keliaraiščio ordinas... Santa-Kampo, Pietro-Nero... (*J šalį*) Dieve, kaip man karšta!

BARONIENĖ. Ak, negražu!.. Aš tikiu, mesjė, kad jūs mus pagerbsite drauge pavakarieniaudami?

NONANKŪRAS. O kaipgi, madam!.. Rytoj!.. Šiai dienai aš jau prisisotinęs...

BARONIENĖ. (*Juokiasi*) Blogai!.. (*Fadinarui*) Eisiu pažiūrėti mūsų svečių, kurie iš nekantrumo jus išgirsti...

FADINARAS. Jie per daug geri!..

NONANKŪRAS. (*J šalį*) Dar svečių!.. Kokios pašėlusios vestuvės!..

BARONIENĖ. (*Nonankūru*) Jūsų ranką, mesjė?

FADINARAS. (*J šalį*) Na dabar tai bus gražu!

NONANKŪRAS. (*Perima žvakidę j kairę ranką, o dešinę pasiūlo baronienei, ją nusivesdamas*) Įsivaizduokite, madam, pamečiau savo mirtą... (*Baronienė ir Nonankūras, tebelaikydamas rankoje žvakidę, išeina j dešinę*)

Dešimtoji scena

(*Fadinaras, vėliau kambarinė, nešina skrybėlaitę, suvyniota j medžiagą, paskui Bobenas*)

FADINARAS. (*Susmukdamas j fotelį*) Baigta! Mus visus išmes pro langą!..

KAMBARINĖ. (*Jeidama*) Mesjė, štai skrybėlaitė.

FADINARAS. (*Atsistoja*) Skrybėlaitė! Skrybėlaitė! (*Paima skrybėlaitę, pabučiuoja kambarinę*) Va! Štai tau... ir dar piniginę!

KAMBARINĖ. (*J šalį*) Kas gi jam?

FADINARAS. (*Nuvyniodamas medžiagą*) Pagaliau aš ją turiu! (*Išvynioja juodą skrybėlaitę*) Juoda skrybėlaitė... Krepdešino! (*Numetęs mindo kojomis. Tempia prie savęs kambarinę, kuri buvo beišeinanti*) Eik čia, nelaimingoji!.. Kur kita?.. Atsakyk!

KAMBARINĖ. (*Išgąsdinta*) Nedarykite man nieko, mesjė!

FADINARAS. Šiaučinė, itališka skrybėlaitė? Kur ji? Man jos reikia.

KAMBARINĖ. Madam ją padovanojo savo krikštadukrai, madam Bopertiui.

FADINARAS. Tūkstantis perkūnijų! Vėl iš pradžių!.. Kur ji gyvena?

KAMBARINĖ. Menaro gatvė 12.

FADINARAS. Gerai... Išeik... Tu mane siutini... *(Kambarinė paima skrybėlaitę ir išbėga)* Man belieka tik bėgti iš čia... Vestuvininkai ir uošvis patys susitvarkys su baroniene... *(Pasuka į dešinę, norėdama išeiti)*

BOBENAS. *(Iškišdamas galvą pro duris iš valgomojo)* Svaini! Svaini!

FADINARAS. Na!

BOBENAS. Ar šokių nebus?

FADINARAS. Bus! Aš bėgu griežikų. *(Bobenas dingsta)* Menaro gatvė dvylika... *(Guviai išeina)*

Vienuoliktoji scena

(Baronienė, Nonankūras, svečiai, vėliau Fadinaras ir Ašilis, dar vėliau visi vestuvininkai)

(Baronienė vis dar įsikibusi už parankės Nonankūrai, kuris kairėje rankoje tebelaiško žvakidę, visi svečiai įseka paskui juos)

CHORAS. *(Dainuoja)*

Kaip puiku! Mes čia išgirsime

Tą dainių visų dieviškiausią;

Švelnumą balso patirsime,

Taip mielą širdžiai ir ausiai.

BARONIENĖ. *(Svečiams)* Teikitės užimti vietas... Prasidės koncertas. *(Svečiai susėda. Nonankūrai)* Kurgi mesjė Ninardi?

NONANKŪRAS. Aš nežinau. *(Šaukia)* Čia prašo mesjė Ninardi!

VISI. Štai jis! Štai jis!

AŠILIS. *(Atvesdamas Fadinarą)* Kaipgi čia, sinjore, pabėgti?

NONANKŪRAS. *(Į šalį)* Jis – Ninardi?

FADINARAS. *(Ašiliui, kuris jį veda)* Aš neketinau išeiti... Aš jus užtikrinu, kad nesiruošiau išeiti...

VISI. Bravo! Bravo! *(Audringai ploja)*

FADINARAS. *(Linksi į dešinę, į kairę)* Mesjè... Madam... *(Į šalį)* Pačiuo belipant į briką...

BARONIENĖ. *(Nonankūru)* Sėskite prie fortepijono... *(Atsisėda ant sofos šalia vienos damos)*

NONANKŪRAS. Jūs norite, kad sėsčiau prie fortepijono. *(Pastato žvakidę ir atsisėda prie fortepijono. Visi svečiai susėda kairėje, kad neužstotų galinių durų)*

BARONIENĖ. Sinjore Ninardi, mes pasiruošę jums ploti...

FADINARAS. Iš tikrųjų, madam... jūs per daug gera...

KELETAS BALSŲ. Tylos! Tylos!

FADINARAS. *(Prie dešiniojo fortepijono kampo)* Kokia padėtis!.. Aš dainuoju kaip šulinio virvė... *(Garsiai kosti)* Hum! Hum!

VISI. Tšš! Tšš!

FADINARAS. *(Į šalį)* Ką aš jiems padainuosiu? *(Garsiai kosti)* Hum hum!

NONANKŪRAS. Ar jau daužyti? Pradedu! *(Smarkiai ima daužyti fortepijono klavišus, be jokios melodijos)*

FADINARAS. *(Visu balsu rėkia)*

Ar žinai tu raitelių sargybą...

ŠAUKSMAI IŠ GILUMOS. Tegyvuoja jaunoji! *(Svečiai nustemba. Vestuvainikai užtraukia austrišką galopą. Trejos galinės durys atsidaro. Vestuvainikai nustelbia saloną šaukdami) Į vietas!*

NONANKŪRAS. Velniop muziką! Štai vestuvainikai! *(Fadinarui)* Pašokdinkite savo žmoną!

FADINARAS. Eikite po velnių! *(Į šalį)* Bėkim, kaip įmanydami! *(Vestuvainikai prievarta stveria baronienės viešnia ir jas šokdina. Šauksmai, sujudimas)*

UŽDANGA

KETVIRTASIS VEIKSMAS

(Bopertiui miegamasis. Gale – niša su užuolaidomis. Pirmajame plane, kairėje, atskleista širma.

Įeinamosios durys – kairėje. Durys šonuose. Dešinėje prieš pertvarą – staliukas)

Pirmoji scena

(Bopertiui vienas)

(Pasikėlus uždangai, Bopertiui sėdi prie širmos, įmerkęs į vonelę kojas. Rankšluostis užtiestas ant kojų. Batai padėti prie kėdės. Ant staliuko stovi lempa. Nišos užuolaidos atitrauktos)

BOPERTIUI. Keista... Labai keista! Šį rytą devintą valandą be septynių minučių sako mano žmona: „Bopertiui, aš išeinu, einu nusipirkti švediškų pirštinaičių“... Dabar jau devinta ir trys ketvirčiai vakaro, o jos dar nėra. Niekas manęs neįtikins, jog reikia dvylikos valandų penkiasdešimt dviejų minučių, kad nusipirktum švediškas pirštinaites... Nebent tik važiuotum į Švediją! Bepeliojant, kur galėtų būti žmona, man pašėlusiai ėmė skaudėti galvą. Įmerkiau kojas į vandenį ir išsiunčiau

kambarinę pas gimines, draugus ir pažįstamus. Niekas jos nematė... Ak, pamiršau nusiųsti ją pas tetą Grosminę... Galbūt Ane pas ją... *(Skambina ir šaukia)* Viržiny! Viržiny!

Antroji scena

(Bopertiui, Viržiny)

VIRŽINY. *(Atneša virdulį)* Štai karšto vandens, mesjė!

BOPERTIUI. Labai gerai! Statyk čia!.. Klausyk...

VIRŽINY. *(Padėjusi virdulį ant žemės)* Atsargiai, vanduo verdantis...

BOPERTIUI. Ar gerai prisimeni, kaip buvo apsirengusi mano žmona, išeidama šį rytą?..

VIRŽINY. Vilkėjo naują suknią su volanais... Ir buvo užsidėjusi savo gražiąją itališką šiaudinę skrybėlaitę.

BOPERTIUI. *(Pats sau)* Taip... baronienės, jos krikštamotės, dovaną... Skrybėlaitę, kuri kainuoja mažiausiai penkis šimtus frankų... Tam, kad nueitų pirkti švediškų pirštinaičių!.. *(Įpila karšto vandens į vonelę, kurioje mirksta kojos)* Keista!

VIRŽINY. Nebent tiek, kad nejprasta...

BOPERTIUI. Tikriausiai mano žmona lankosi kur nors...

VIRŽINY. *(Į šalį)* Vensenės miške.

BOPERTIUI. Tu nueisi pas madam Grosminę...

VIRŽINY. Į Grokaju?

BOPERTIUI. Esu tikras, kad ji ten.

VIRŽINY. *(Užsimiršdama)* O, mesjė, aš įsitikinusi, kad ne...

BOPERTIUI. Kaip... Tai tu žinai?..

VIRŽINY. *(Guviai)* Aš, mesjė?.. Nieko nežinau... Aš tik pasakiau: „Aš netikiu...“ Jau dvi valandas jūs mane gainiojate... nebegaliu, mesjė... Grokaju – ne už poros žingsnių...

BOPERTIUI. Ką gi, paimk vežėją... *(Duoda jai pinigų)* Štai trys frankai... eik... bėk!

VIRŽINY. Taip, mesjė... *(Į šalį)* Išgersiu arbatos pas gėlininkę penktajame rajone.

BOPERTIUI. *(Žiūri į ją)* Na?

VIRŽINY. Jau važiuoju, mesjė... *(Į šalį)* Man vis tiek! Kol vėl pamatysiu šiaudinę skrybėlaitę... Na, šiaip ar taip, vis tiek įdomu. *(Išeina)*

Trečioji scena

(Bopertiui, vėliau Fadinaras)

BOPERTIUI. *(Vienas)* Na ir galva!.. Reikėjo pridėti garstyčių. *(Susivaldydamas)* O Ane! Tik pagalvojus!.. Nėra tokio keršto... Tokio kankinusio, kaip... *(Suskamba. Nušvitęs)* Pagaliau!.. Ji! Įeikite. *(Labai garsiai skambina)* Mano kojos vandeny... pasuk rankeną... Eikš gi, mieloji!..

FADINARAS. *(Jeina nusikamavęs, uždusęs)* Bopertiui, ar galima?..

BOPERTIUI. Svetimas! Koks mesjė?.. Manęs nėra...

FADINARAS. Labai gerai, jūs pats! *(Pats sau)* Nebegaliu... Pas baronienę mus visus gerokai apkūlė... Nonankūras įsiutęs. Jis nori „Debatų“ laikraštyje patalpinti straipsnį, nukreiptą prieš „Žinduklį veršį“. Negirdėtas kliedėjimas! *(Uždusęs)* Uf!

BOPERTIUI. Išeikite, mesjė... Išeikite!

FADINARAS. *(Imdamas kėdę)* Ačiū, mesjė... Jūs aukštai gyvenate. Jūsų laiptai statūs... *(Prieina ir atsisėda šalia Bopertiui)*

BOPERTIUI. Mesjė, šitaip neinama pas žmones! Aš jums kartoju...

FADINARAS. *(Truputį pakėlęs rankšluostį)* Kojas mirkote? Nesivarginkite... Aš labai trumpai su jumis kalbėsiu. *(Paima virdulį)*

BOPERTIUI. Aš nepriimu... Aš nepasiruošęs klausyti... Man galvą skauda.

FADINARAS. *(Pila į vonelę karšto vandens)* Pašildyti vandenį...

BOPERTIUI. *(Rėkia)* Ai! *(Ištraukia iš jo rankų virdulį ir pastato ant grindų)* Nekiškite nagų! Ko norite, mesjė? Kas jūs esate?

FADINARAS. Leonidas Fadinaras, dvidešimt penkerių metų, rentininkas... Šiandien vedęs... Mano aštuoni brikai stovi prie jūsų durų.

BOPERTIUI. Kas man darbo, mesjė? Aš jūsų nepažįstu.

FADINARAS. Ir aš jūsų... Ir nepageidauju jūsų pažinties... Aš noriu pakalbėti su jūsų žmona.

BOPERTIUI. Su mano žmona!.. Jūs ją pažįstate?

FADINARAS. Nė trupučio! Bet aš žinau, jog ji turi tokį tualetinį dalykėlį, kuris man skubiausiai reikalingas... Man jo būtiniausiai reikia!

BOPERTIUI. Hm?

FADINARAS. *(Dainuoja)*

Man jos reikia, mesjė... žinokite gerai,

Šie žodžiai galingi man plaukia iš burnos.

Kas ten bebūtų, bet gausiu aš tikrai

Tą gaminį šlykštų Italijos gražios.

Jei tik parduos ją, bematant aš nupirksiu,

Mokėsiu, kiek reikia, ir premija dar bus.

Jeigu neparduosit, tada aš pavogsiu!

Man jos reikia, mesjė, ir aš ją turėsiu.

Kad įgyčiau, nebosiu nusikaltimo,

Įklimpsi, sakau aš, į nusikaltimą.

BOPERTIUI. *(Į šalį)* Tai vagis labai vakarą. *(Fadinaras vėl atsisėda ir įpila karšto vandens)* Ai!.. Dar kartą prašau, mesjė, išeikite!

FADINARAS. Ne anksčiau kaip pasimatęs su madam...

BOPERTIUI. Jos nėra.

FADINARAS. Dešimtą valandą vakaro?.. Neįtikima...

BOPERTIUI. Aš jums sakau, kad jos nėra.

FADINARAS. *(Supykęs)* jūs leidžiate lakstyti žmonai tokiu vėlyvu metu?.. Tai per daug mulkiška, mesjė! *(Įpila į vonelę daug verdančio vandens)*

BOPERTIUI. Ai! Šimts velnių!.. Kad nuplikė! *(Įtūžęs perkelia virdulį į kitą pusę)*

FADINARAS. *(Atsikelia ir perneša savo kėdę į dešinę)* Aš matau, kas čia dedasi. Madam jau guli... Bet man vis tiek... Mano ketinimai švarūs... Aš užsimerksiu... Ir mes akiai pravesime šias derybas...

BOPERTIUI. *(Atsistoja vonelėje, mosuodamas virduliu, nebesitverdama pykčiu)* Mesjė!

FADINARAS. Sakykite, kur jos kambarys?

BOPERTIUI. Aš jus nušausiu! *(Sviedžia virdulį. Fadinaras išvengia smūgio, užskleisdamas ant Bopertiui širmą. Bopertiui batai atsiduria šioje pusėje širmos)*

FADINARAS. Aš jums sakiau, mesjė... Eisiu iki nusikaltimo!.. *(Išeina į kambarį dešinėje)*

Ketvirtoji scena

(Bopertiui už širmos, vėliau Nonankūras)

BOPERTIUI. *(Kurio nematyti)* Palauk truputį, skeltanagi!.. Palauk, velnio kauše!.. *(Girdėti, kaip jis rengiasi)*

NONANKŪRAS. *(Nešinas savo mirta, įeina šlubuodamas)* Kas man užkorė šitokį storžievį. Pats parvyksta namo, o mus palieka už durų!.. Pagaliau aš pas žentą! Galėsiu bent kojines pasikeisti...

BOPERTIUI. *(Skubėdamas)* Palauk... palauk!

NONANKŪRAS. Va, jis čia, viduje... Jis nusirengia. *(Pastebėjęs batus)* Batai! Perkūnėlis, kokia laimė!.. *(Nusimauna savuosius ir apsiauna Bopertiui batais. Pajutęs palengvėjimą)* A-a!.. *(Paded*

savo batus į tą vietą, kur buvo Bopertiui batai) Jau lengviau!.. Ir mirta lyg paūgėjo benešiojama... Padėsiu ją jaunavedžių šventykloje...

BOPERTIUI. *(Iškišęs rankas paima batus, kuriuos padėjo Nonankūras) Mano batai!..*

NONANKŪRAS. *(Belsdamas į širmą) Ei tu... sakyk... Kur kambarys?*

BOPERTIUI. *(Už širmos) Kambarys! Taip... truputį kantrybės! Aš jau baigiau.*

NONANKŪRAS. *Po velnių, aš rasiu!.. (Jeina į galinį kambarį nišos kairėje. Tuo pat metu Vezinė jeina pro pagrindines duris)*

Penktoji scena

(Bopertiui, Vezinė)

BOPERTIUI. *Po perkūnų, mano kojos išbrinko... Niekis!.. (Šlubuodamas išeina iš už širmos ir puola Vezinė, kurį iš pradžių palaiko Fadinaru, stveria jį už gerklės) Mudu čia tik vienudu, niekšeli...*

VEZINĖ. *Ne, ne! Aš jau prisišokau... Pavargau.*

BOPERTIUI. *(Nustebęs) Nebe tas!.. Jau kitas!.. Visa gauja!.. Kurgi dingo pirmasis?.. Plėšike, kur tavo vadas?*

VEZINĖ. *(Labai meiliai) Ačiū!.. Aš jau nebegersiu... Noriu miego. (Griūvančio baldo triukšmas pasigirsta kambaryje, į kurį įėjęs Fadinaras)*

BOPERTIUI. *Jis ten. (Puola į kambarį dešinėje)*

Šeštoji scena

(Vezinė, Nonankūras, Elena, Bobenas, pamergės)

VEZINĖ. *Dar vienas nepažįstamas svečias!.. Su chalatu... matyt, ruošiasi gulti... Aš dėl to nepykstu!.. (Dairosi ir ieško nišoje)*

NONANKŪRAS. *(Grįžta su mirta) Jaunavedžių kambarys ten... Bet aš pergalvojau... Mirtos man reikės sakant iškilmingą kalbą... (Padeda ją ant staliuko. Kreipiasi į širmą) Apsirenkite, žente, atvesiu jaunąją...*

VEZINĖ. *(Žiūri po lova) Jokių battraukių! (Pagrindinėse įeinamosiose duryse pasirodo Bobenas, Elena ir kitos damos)*

BOBENAS ir DAMOS. *(Dainuoja)*

Tai meilė karšta

Jus kviečia jau čia –

Madam, jeikit,
Džiaugsmų suteikit,
Diena nuslinko,
Naktis pritvinko –
Laimės momentas
Vedusiems lemtas.

ELENA. *(Dvejodama įeina)* Ne... Aš nenoriu... aš nedirštu...

BOBENAS. Tai ką, pussesere, grįžkime atgal.

NONANKŪRAS. Nutilk, Bobenai!.. Tavo, kaip pojaunio, vaidmuo baigiasi, peržengus šių durų slenkstį...

BOBENAS. *(Atsidūsta)* Ak!

NONANKŪRAS. Įeik, mano dukryte... Įženk be vaikiškos baimės į vedybinę buveinę...

ELENA. *(Labai sujaudinta)* Ar mano vyras jau čia?

NONANKŪRAS. Jis už šitos širmos... Ruošiasi nakčiai.

ELENA. *(Išsigandusi)* Gi aš išeinu...

BOBENAS. Grįžkime atgal, pussesere...

NONANKŪRAS. Nutilk, Bobenai!

ELENA. *(Labai sujaudinta)* Tėtuk... aš visa drebu.

NONANKŪRAS. Aš suprantu... Tat įeina į programą... mano vaikeliai... Štai šiuo momentu ketinu kreiptis į jus keletu jausmingų žodžių... Na, mano žente, užsivilkite chalata... Ir eikite sėsti mano dešinėje...

ELENA. *(Gyvai)* O ne, tėtyte!..

NONANKŪRAS. Na tai lik už savo širmos... ir pasistenk pamaldžiai nusiteikti... Bobenai, mano mirta! *(Pasodina Elena)*

BOBENAS. *(Paėmęs mirtą nuo staliuko, paduoda ją verkšlendamam)* Prašau!

NONANKŪRAS. *(Laikydamas mirtą, susijaudinęs)* Mano vaikeliai!.. *(Valandėlę paabejoja, paskui garsiai nusišnypščia ir vėl pradeda)* Mano vaikeliai...

VEZINĖ. Dėkoju! *(Vėl ima ieškoti)*

NONANKŪRAS. Aš nebepamenu, kur sustojau...

BOBENAS. *(Verkšlendamam)* Jūs sustojote: „Rūsyje... Pasikarkite!“

NONANKŪRAS. Labai gerai! *(Vėl pradėdamas ir perimdamas mirtą į kitą ranką)* Mano vaikeliai... Tai labai švelni valandėlė tėvui, valandėlė, kada jis skiriasi su savo mylimąja dukrele, savo senatvės viltimi, savo žilos galvos atrama... *(Nusigrįžęs į širmą)* Ši švelnutė gėlėlė priklauso jums, mano

žente!.. Mylėkite ją, branginkite, lepinkite!.. (*J šalį, pasipiktinęs*) Jis neatsako, tas šiaudasielis!.. (*Elenai*) Tu, mano dukrele... gerai matai šį krūmelį... Aš jį pasodinau tavo gimimo dieną... Tebūnie jis tavo emblema!.. (*Pakilesniu jausmu*) Tegul šios žalios šakelės tau visuomet primena... jog turi tėvą... vyrą... vaikus!.. Tegul visuomet šios šakelės... amžinai žaliuos... tegul šios šakelės... visuomet žaliuos... (*Pakeitęs toną, į šalį*) Po velnių! Užmiršau kaip toliau! (*Klausydamis šios prakalbos, Bobenas ir damos išsitraukia norines ir kūkčioja*)

ELENA. O, tėyte!..

BOBENAS. (*Verkdamas*) Koks jūs kvailas, mano dėdule!..

NONANKŪRAS. (*Elenai, nusišnyptęs nosį*) Aš pajutau reikalą kreiptis į tave šiais keliais jautriais žodžiais... Dabar eikime gulti.

ELENA. (*Drebėdama*) Tėtuk, nepalikite manęs!

BOBENAS. Nepalikime jos!

NONANKŪRAS. Nurimk, mano angelėli... aš numačiau tavo susijaudinimą.. Parūpinau keturiolika pintų, lovų svečiams ir piršliams. Pajauniai ir pamergės galės permiegoti brikuose...

BOBENAS. Šiokią valandą...

VEZINĖ. (*Laikydamas battraukius, Nonankūrai*) Ką pasakysite... Radau battraukius...

NONANKŪRAS. Cit!.. Eime, dukryte! (*Atsidūsta*)

BOBENAS. (*Atsidūsta*)

CHORAS. (*Dainuoja*)

Valanda jau išmušė lemtinga,
Kuri paslaptį jums laiko.
Lai vedybos būna jums laimingos
Ašaras ir aimanas sulaiko.

(*Damos nuveda jaunavedę į galinį kambarį kairėje pusėje. Bobenas nori bėgti paskui, Nonankūras jį sulaiko ir įveda į kambarį dešinėje, padavęs jam savo mirtą. Vezinė dingsta nišos gale už užuolaidų, kurios užskleidžiamos*)

Septintoji scena

(*Nonankūras, vėliau Fadinaras*)

NONANKŪRAS. (*Žiūrėdamas į širmą, pasipiktinęs*) Na va! Jis nebekruta!.. Argi šisai pabaisa būtų užmigęs man sakant prakalbą? (*Staiga atskleidžia širmą*) Tuščia! (*Pamatęs jį, gyvai išeinantį pro duris pirmojo plano kairėje, kurias dengė širma*) Ana!!!

FADINARAS. *(Įeina gyvai ir bėga per sceną. Pats sau)* Jos ten nėra. Išbėgiojau po visą butą – jos niekur nėra!

NONANKŪRAS. Mano žente. Ką tai reiškia?..

FADINARAS. Vėl jūs... Jūs ne uošvis, o klijaus luistas!

NONANKŪRAS. Tokią iškilmingą valandą, žente...

FADINARAS. Palikite mane ramybėje!..

NONANKŪRAS. *(Seka paskui jį)* Atrodo, man tenka priekaištauti dėl jūsų temperatūros anachronizmo... Jūs atvėšęs, mano žente...

FADINARAS. *(Nekantriai)* Eikite gulti.

NONANKŪRAS. Taip, mesjė, aš einu, bet rytoj iš pat ryto... Mes grįšime prie šio pokalbio! *(Eina į kambarį dešinėje, kur jau įėjo Bobenas)*

Aštuntoji scena

(Fadinaras, Bopertiui)

FADINARAS. *(Vaikščioja, blaškydamasis)* Jos nėra!.. Aš visur išverčiau, aš viską sujaukiau. Radau visokiausių skrybėlaičių kolekciją, įvairiausių spalvų... mėlynos, geltonos, žalios, pilkos... vaivorykštinės... bet nė šapelio šiaudo!

BOPERTIUI. *(Įeina pro tas pačias duris, kaip ir Fadinaras)* Štai jis... Apvertė visą butą... Aha, pačiupau! *(Pastveria jį už apykaklės)*

FADINARAS. Paleisk!

BOPERTIUI. *(Stengiasi jį ištraukti ant laiptų)* Nesigink... Kiekvienoje kišenėje turiu po pistoletą...

FADINARAS. Negalimas dalykas! *(Tuo tarpu, kai Bopertiui abiem rankom laiko Fadinarą už apykaklės, Fadinaras įkiša rankas į Bopertiui kišenes, ištraukia pistoletus ir pakelia prie jo žando.)*

BOPERTIUI. *(Jį paleidžia ir perisgandęs traukiasi atbulas)* Žmogžud...

FADINARAS. *(Rikteli)* Nerėkite... arba Paryžius patirs apverktiną įvykį.

BOPERTIUI. Gražinkite pistoletus...

FADINARAS. *(Nesivaldydamas)* Duokite man skrybėlaitę... Skrybėlaitę arba gyvybę!..

BOPERTIUI. *(Persigandęs ir dusdamas)* Tai, kas man atsitinka, yra turbūt vienintelis įvykis visoje žmonijos istorijoje!.. Laikau įmerkęs kojas vandenyje... Laukiu žmonos... Tik štai ateina mesjė, kalba apie skrybėlaitę ir taiko į mane mano paties pistoletais...

FADINARAS. *(Prievarta atvaro jį į scenos vidurį)* Tragedija!.. jūs nežinote... Vensanės miške arklys suėda skrybėlaitę... Tuo tarpu, kai jos savininkė vaikština su jaunu kariškiu po girią!

BOPERTIUI. Na ir kas?.. Kuo aš čia dėtas?

FADINARAS. Net jūs nesuprantate, kad jie įstrigo mano namuose... Pasidarė nebeišgyvendinami nuomininkai...

BOPERTIUI. Kodėl gi ta jaunoji našlė neina namo?..

FADINARAS. Jaunoji našlė – ačiū dievui, kad taip būtų! Bet ji turi vyrą.

BOPERTIUI. *(Juokiasi)* Ha ha ha!

FADINARAS. Niekšą, plėšiką, idiotą, kuris sutryptų ją kojomis... it trapų pipiro grūdėlį.

BOPERTIUI. Aš jį suprantu.

FADINARAS. Taip, bet mes apšausime jį... tą vyrą! Jums padedant, juokdary, didysis garny! Ar tiesa, kad mes jį apšausime?

BOPERTIUI. Mesjė, aš neprivalau kištis...

FADINARAS. Paskubėkime... Štai pavyzdys... *(Parodo jam)*

BOPERTIUI. *(Į šalį, pamatęs pavyzdį)* Didis dieve!

FADINARAS. Florencijos šiaudai... aguonėlės...

BOPERTIUI. *(Į šalį)* Taip, tai jos!.. O ji pas jį... Švedišką pirštinę buvo prasimanymas!

FADINARAS. Klausykite... Kiek kainuoja?

BOPERTIUI. *(Į šalį)* O, bus baisių dalykų!.. *(Garsiai)* Keliaukime, mesjė. *(Ima jį už rankos)*

FADINARAS. Kurgi?..

BOPERTIUI. Pas jus!

FADINARAS. Be skrybėlaitės?

BOPERTIUI. *(Įsiklausęs kambario pusėn, kur yra Elena)*

VIRŽINY. *(Jeina iš gilumos)* Mesjė, grįžtu iš Grokaju, ten nėra!

BOPERTIUI. *(Klausosi)* Tylos!

FADINARAS. *(Į šalį)* Didis dieve! Damos kambarinė!

VIRŽINY. *(Į šalį)* Žiūrėk, Felikso šeimininkas!

BOPERTIUI. *(Pats sau)* Mano žmonos kambaryje kalba... Ji grįžo! Ei, pažiūrėsime!.. Perkūnėlis!
(Guviai, šlubuodamas eina į kambarį, kuriame yra Elena)

Devintoji scena

(Fadinaras, Viržiny)

FADINARAS. *(Išsigandęs)* Ko tau čia prireikė, nelaimingoji?

VIRŽINY. Kaip tat! Ko man prireikė?.. Aš grįžau pas savo šeimininką!

FADINARAS. Savo šeiminką?.. Bopertiui... tavo šeiminkas...

VIRŽINY. Kas jam yra?

FADINARAS. (*Į šalį, nebesusivaldydamas*) Prakeikimas!.. Vadinasi, jos vyras... O aš viską pasakiau!..

VIRŽINY. Ar madam?..

FADINARAS. Išėik, kvaile... nešdinkis arba į dulkes tave sumalsiu... (*Išstumia ją lauk*) O skrybėlaitė, kurios aš ieškau nuo pat ryto su visa vestuvių vilkstine... šniukštinėdamas pėdsakus kaip medžioklinis šuo... pribėgu, sustoju... skrybėlaitė suėsta!..

Dešimtoji scena

(Fadinaras, Bopertiui, Elena, Nonankūras, Bobenas, Vezinė, pamergės)

(Riksmas Elenos kambaryje)

FADINARAS. Jis ją nugalabys... Ginkime nelaimingąją!.. (*Ruošiasi pulti, bet durys atsidaro ir naktiniais marškiniiais įeina Elena, visa apsiverkusi, sekama pamergių ir suglumusio Bopertiui*)

PAMERGĖS. (*Už durų*) Gelbėkit... gelbėkit!

FADINARAS. (*Priblokštas*) Elena!

ELENA. Tėtuk! Tėtyte!

BOPERTIUI. Kokie čia žmonės?.. Mano žmonos kambaryje?!.

(Nonankūras išeina iš kambario dešinėje, užsimaukšlinęs medvilninę naktinę kepuraitę, vienmarškinis, fraką pasvėręs ant rankos, kurioje laiko mirtą. Bobenas, panašiai apsirengęs, seka iš paskos)

NONANKŪRAS ir BOBENAS. Kas yra? Kas atsitiko?

BOPERTIUI. (*Baisiai nustebęs*) Dar!..

FADINARAS. Visos vestuvės. Tai pliumpia!

BOPERTIUI. (*Dainuoja*)

Nieko aš nesuprantu:

Iš kur žmonės šie visi,

Kodėl čia juos užtinku

Dabar savo namuose?

NONANKŪRAS. (*Dainuoja*)

Aš suprasti negaliu,

Kam tas triukšmas, tie šauksmai.

Baigta, žente! Po velnių!

Baigsis tau viskas liūdnai.

FADINARAS. *(Dainuoja)*

Nieko aš nesuprantu:

Jie velnių čia apsėsti.

Štai kur aš juos sutinku,

O maniau žemai visi.

BOBENAS. *(Dainuoja)*

Aš suprasti negaliu,

Ko, kuzine, taip bijai?

Juk apgint tave galiu,

Pasikliauk manim tiktai.

ELENA. *(Dainuoja)*

Nieko aš nesuprantu,

Kas taip gąsdina klaikiai!

Besibraunant ką randu

Pas mane šitaip drąsiai!

PAMERGĖS. *(Dainuoja)*

Aš suprasti negaliu!

Pašalaitis iš kur šis?

Įsibrovė po balų –

Ir ją gąsdina čia vis.

BOPERTIUI. Ką jūs čia pas mane veikiate?..

NONANKŪRAS ir BOBENAS. *(Nustebę sušunka)* Pas jus?

ELENA ir PAMERGĖS. *(tuo pat metu)* O dangau!..

NONANKŪRAS. *(Pasipiktinęs stumteli Fadinara)* Pas jį?.. ne pas tave, o pas jį?..

FADINARAS. *(Rėkia)* Uošvi, jūs man įgrisote!

NONANKŪRAS. *(Pasipiktinęs)* Kaip tat, nedorėli ir jžūlēli... Tu mus atvedei nakvoti pas nepažįstamąjį. Ir tu gali pakęsti, kad tavo jaunoji žmona... Pas nepažįstamą!.. Mano žente, viskas baigta!

FADINARAS. Jūs mane erzinate! *(Bopertiui)* Mesjė, teikitės atleisti už mažytį apsirikimą...

NONANKŪRAS. Apsivilkime frakais, Bobenai!..

BOBENAS. Taip, dėduli!

FADINARAS. Taip... ir keliaukime pas mane... aš einu pirma su savo žmona!.. (*Eina prie jos, Bopertiui jį sulaiko*)

BOPERTIUI. (*Tyliai*) Mesjė, bet manosios dar nėra!

FADINARAS. Ji bus pavėlavusi į omnibusą.

BOPERTIUI. (*Nusivelka chalotą ir užsivelka fraką*) Ji pas jus.

FADINARAS. Aš nemanau... Dama, kuri tupi pas mane, yra negrė... nejaugi jūsiškė negrė?

BOPERTIUI. Argi aš panašus į musėgaujį, mesjė?

FADINARAS. Nepažįstu tokio paukščio.

NONANKŪRAS. Bobenai, palaikyk rankovę!..

BOBENAS. Prašau, dėdule!

BOPERTIUI. Kur jūs gyvenate, mesjė?

FADINARAS. Aš dar negyvenu!..

NONANKŪRAS. Aštuoni, Bodu...

FADINARAS. (*Gyvai*) Nesakykite jam...

NONANKŪRAS. (*Rėkia*) Boduaje aiktšė 8... klajokli!

FADINARAS. Įklimpau!

BOPERTIUI. Labai gerai!

NONANKŪRAS. Eime, dukrele!

BOBENAS. Eime, visi.

BOPERTIUI. (*Fadinaras paėmęs jį už parankės*) Einu, mesjė!

FADINARAS. Ji – negrė!

CHORAS. (*Dainuoja*)

Vakarą savų vedybų
Nepareit visai namo –
Nuotykis, kertu lažybų,
Tinka tik Šarantono.

BOPERTIUI. (*Dainuoja*)

Įžeidimą šį baisiausią
Kraujo kerštas užgesins,
Tik skerdynės kuo aršiausios
Baisią gėdą panaikins.

FADINARAS. (*Dainuoja*)

Akys jo piktai laukinės

Man išgąstį jau kelia,
Šiurpiausiose skerdynėse
Papulus mano nameliai.

(Bopertiui šlubuoja)

Vienuoliktoji scena

(Viržiny, Vezinė)

VIRŽINY. *(Jeina pro duris iš kairės pirmajame plane. Rankoje laiko puodelį su lėkštute. Praskleidusi nišos užuolaidą)* Mesjè, štai jūsų žolinė!..

VEZINĖ. *(Atsisėdęs guolyje)* Ačiū, aš jau nebegersiu!

VIRŽINY. *(Smarkiai suklykia ir paleidžia iš rankų puodelį)* Ai!

VEZINĖ. Ir jūs nebegersite! *(Vėl atsigula)*

UŽDANGA

PENKTASIS VEIKSMAS

(Aikštė. Gatvė dešinėje ir gatvė kairėje. Pirmajame plane dešinėje – Fadinaro namai, kiti namai – antrajame plane. Pirmajame plane kairėje – sargybos būstinė su sargybinio būda. Naktis. Sceną apšviečia žibintas, pakabintas ant virvės, pertiestos per sceną nuo pirmojo plano iš kairės iki trečiojo plano iš dešinės)

Pirmoji scena

(Tardivo, vilkįs uniformą, kapralas, sargybiniai)

(Vienas sargybinių stovi poste. Muša vienuoliktą valandą. Daug sargybinių išeina iš būstinės)

KAPRALAS. Vienuolikta valanda!.. Kas perima postą?

SARGYNINIAI. Tardivo! Tardivo!

TARDIVO. Bet Trujabere, aš šiandien jau tris kartus budėjau, kad būčiau laisvas naktį... nuo vakarinės drėgmės aš gaunu slogą.

KAPRALAS. *(Juokiasi)* Tylėk, juokdary! Vakarinė drėgmė niekuomet neįvaro slogos tam, kieno galvoj drėgna... *(Visi juokiasi)* Na, ginklą ant peties!.. O jūs, mesjė, patruliuoti.

CHORAS. *(Dainuoja)*

Miega sau miestas ramiai:

Jis pasikliauja mumis.

Saugo sargyba budriai –

Valkatas ji sulaikys.

Antroji scena

(Tardivo, vėliau Nonankūras, Elena, Vezinė, Bobenas, vestuvininkai)

TARDIVO. *(Vienas, pastato šautuvą ir šalmą būdelėje, užsideda juodą šilkinę kepuraitę, apsisupa šaliku)* Dieve, kaip man karšta! Tik šitaip ir gaunama sloga... Jie ten viduje kūrena pragarišką ugnį. Veltui kartojau Trujaberui: „Trujaberai, jūs per daug malkų dedate!“ Žinoma! Mane išpylė prakaitas... Aš beveik norėčiau pakeisti flanelinę liemenę... *(Atsega dvi ar tris švarko sagas ir sustoja)* Ne! Gali damos eiti pro šalį! *(Ištiesia ranką)* Ak... gerai!.. Labai gerai!.. Štai vėl bus lietaus! *(Apsisiaučia apsiaustu)* Puiku, puiku! Va jau lyja! *(Jeina j būdą. Visi vestuvininkai ateina iš kairės su lietsargiais. Nonankūras laiko rankoje mirtą. Elena laikosi Bobenui už parankės. Vezinė neturi lietsargio ir kaišioja galvą čia po vienu, čia po kitu svetimu lietsargiu, bet kitiems judant, jis vis lieka neprisidengtas)*

NONANKŪRAS. *(Jeina pirmasis su savo mirta)* Čionai, mano vaikai, čionai... Peršokite upeliuką! *(Jis, o paskui jį ir visi vestuvininkai peršoka upeliuką)*

CHORAS. *(Dainuoja)*

Iš tikrųjų, kaip baisu!

Koks vedybom metas paikas!

Kur mus vaiko iš tiesų,

Kai seniai miegoti laikas?

NONANKŪRAS. Kokios vestuvės! Kokios vestuvės!

ELENA. *(Dairosi)* Tėtuk... O kur mano vyras?

NONANKŪRAS. Na va, vėl jį praganėme!

ELENA. Aš jau nebegaliu!

BOBENAS. Kankynė!

VEZINĖ. Aš jau nebejaučiu kojų.

NONANKŪRAS. Laimė, kad pakeičiau batus.

ELENA. Tėtuk, kodėl tu paleidai vežėjus?

NONANKŪRAS. Kodėl? Trijų šimtų septyniasdešimt penkių frankų tau atrodo negana!.. Nenoriu iššvaistyti tavo pasogos vežėjams!

VISI. O! Na... bet... kur mes esame?

NONANKŪRAS. Pošimts velnių, pats nežinau... Sekiau paskui Bobeną.

BOBENAS. Visai ne, dėdule, mes paskui jus sekėme.

MESJĖ. (*Nonankūrai*) Kodėl mus taip anksti prikėlė?.. Ar dar bus linksmybių?

NONANKŪRAS. Tru-lia-lia! Tru-lia-lia! Na ir linksma! (*Jsiutęs*) Ak, niekšas Fadinaras!

ELENA. Jis mums sakė, kad eitume pas jį... Į Boduaje aikštę.

BOBENAS. Mes jau aikštėje.

NONANKŪRAS. Ar Boduaje? Štai klausimas! (*J Vezinė, kuris susigūžia po jo lietsargiu*) Sakykite, jūs iš Šajo, turite žinoti. (*Šaukia*) Ar čia Boduaje aikštė?

VEZINĖ. Taip taip, pats metas žirniams.

NONANKŪRAS. (*Staiga nuo jo nueidamas*) Cukriniams!.. Ta-ra-pom-pon... žir-žir-žom! (*Prieina prie sargybinio būdelės*)

TARDIVO. (*Čiaudi*) Apči!

NONANKŪRAS. Telaimina jus viešpats!.. Va... Sargyba!.. Pardon, sargybini... ar Boduaje aikštė?..

TARDIVO. Eikite tolyn!

NONANKŪRAS. Ačiū!.. Nė vieno praeivio... Net nė savo jaro, nė overniečio!

BOBENAS. Be ketvirčio dvylikta!

NONANKŪRAS. Palaukite, tuoj sužinosime... (*Beldžia į namą antrajame plane iš dešinės*)

ELENA. Ką jūs darote, tėtuk?

NONANKŪRAS. Reikia pasiteirauti. Girdėjau, kad paryžiečiai labai mėgsta nurodinėti svetimšaliams kelią.

MESJĖ. (*Su naktine kepuraite ir chalatu pasirodo lange*) Ko jums reikia, po velnių?

NONANKŪRAS. Pardon, mesjė? Pasakykite, kur Boduaje aikštė.

MESJĖ. Palauk, plėšike, niekše, valkata! (*Išpila puodą vandens ir uždaro langą. Nonankūras spėja pasitraukti ir visas vanduo tenka Vezinė, kuris neturi lietsargio*)

VEZINĖ. Popiermaiši! Atsistojau po vandens vamzdžiu.

NONANKŪRAS. Jis ne paryžietis... o marselijietis.

BOBENAS. (*Palypėjęs prie gatvės užrašo, nori perskaityti aikštės pavadinimą*) Boduaje.... Dėdule!.. Boduaje aikštė... mes jau vietoje.

NONANKŪRAS. Kokia laimė!.. Ieškokime aštunto numerio.

VISI. Štai jis... Eime vidun! Vidun!

NONANKŪRAS. Et, po perkūnais... durininko nėra! O tas mano valkata žentas nedavė rakto!

ELENA. Tėtuk, aš jau nebegaliu... Eisiu sėsti.

NONANKŪRAS. (*Gyvai*) Tik ne ant žemės, mano dukryte... Mes esame vidury grindinio.

BOBENAS. Name dega šviesa.

NONANKŪRAS. Fadinaro bute... Jis bus anksčiau už mus parėjęs... (*Beldžia ir garsiai šaukia*)

Fadinarai, mano žente!.. (*Visi drauge šaukia*) Fadinarai!

TARDIVO. (*Į Vezinė*) Truputį tyliau, mesjė!

VEZINĖ. (*Grakščiai*) Jūs per daug geras, mesjė... Išsidulkinsiu namuose.

NONANKŪRAS. (*Šaukia*) Fadinarai!!!

BOBENAS. Jūsų žentas tyčiojasi iš mūsų.

ELENA. Tėveli, jis nenori atidaryti.

NONANKŪRAS. Eime pas komisarą.

VISI. Taip taip... pas komisarą.

CHORAS. (*Dainuoja*)

Žentas išjuokia čia mus.

O dangau, koks jūžūlumas!

Susiraskim žibintus!

Kurgi, pagaliau, saugumas?!

(*Jie grįžta*)

Trečioji scena

(*Tie patys, Feliksas*)

FELIKSAS. (*Ateina iš dešinėsios gatvės*) Dievuli!.. Kiek žmonių!..

NONANKŪRAS. Jo tarnas!.. Eik čia, maskarili!

FELIKSAS. Vaje, šeimininko vestuvės!.. Mesjė, ar nematėte mano šeimininko?

NONANKŪRAS. Ar tu nematei to niekšo mano žento?

FELIKSAS. Štai daugiau kaip dvi valandos aš jo ieškau.

NONANKŪRAS. Apsieisime ir be jo... Atidaryk duris, juokdary.

FELIKSAS. Ak, mesjė... neįmanoma... uždrausta... ten dar dama tebėra.

VISI. Dama!

NONANKŪRAS. (*Laukiniu riksmu*) Dama!!.

FELIKSAS. Taip, mesjė... ta, kuri pas mus... be skrybėlaitės... nuo pat ryto... su...

NONANKŪRAS. (*Nebesitverdamas savyje*) Gana! (*Nustumia Feliksą į dešinę*) Meilužė!.. Vestuvių dieną!..

BOBENAS. Be skrybėlaitės!

NONANKŪRAS. Šildosi kojas šeimos židiny... O mes, jo žmona... mes, jo artimieji, giminės... mes klaidžiojame jau penkiolika valandų su mirtomis rankose... (*Perduoda mirtą Vezinė*) Koks šlykštynė, koks šlykštynė!

ELENA. Tėtuk... Tėtyte... aš alpstu...

NONANKŪRAS. (*Gyvai*) Tik nekrisk ant žemės, mano dukryte... Suglamžysi suknelę, kuri kainuoja penkiasdešimt tris frankus! (*Visiems*) Mano vaikeliai, meskime prakeikimą šitam šlykščiausiam siaubūnui ir grįžkime visi į Šarantono.

VISI. Taip, taip!

ELENA. Bet, tėtuk, aš pas jį nepaliksiu savo brangenybių, savo vestuvinių dovanų.

NONANKŪRAS. Dukrele, tai išmintingos moters žodžiai... (*Feliksui*) Kopk ten į viršų, gvėra tu... ir išnešk mums dovanas, dėžutes su brangenybėmis, visus mano dukters niekniekius.

FELIKSAS. (*Dvejoja*) Bet mesjė...

NONANKŪRAS. Kopk!.. Jei nenori, kad nudrėksčiau kurią nors ausį. (*Stumia jį į namą, pirmojo plano dešinėje*)

Ketvirtoji scena

(*Tie patys be Felikso, vėliau Fadinaras*)

ELENA. Tėveli, tu mane paaukojai.

BOBENAS. Kap Ifigeniją!

NONANKŪRAS. Ko tu nori! Jis buvo rentininkas!.. Štai švelninanti aplinkybė visų tėvų akyse... Jis buvo rentininkas, tasai niekšas.

FADINARAS. (*Atbėga iš kairės, išsigandęs, nsuikamavęs*) Ai, dieglys, dieglys, dieglys!

VISI. Štai jis!!!

FADINARAS. Štai mano vestuvės! (*Apsilpęs*) Uošvi, leiskite man sėsti ant jūsų kelių.

NONANKŪRAS. (*Atstumia jį*) Mes to nepageidaujame, mesjė!.. Viskas baigta.

FADINARAS. (*Suklusęs*) Nutilkite!

NONANKŪRAS. (*Įžeistas*) Kaip?

FADINARAS. Nutilkite pagaliau, piktžodžiautojau!

NONANKŪRAS. Nutilkite pats, bjaurus žmogėdra!

FADINARAS. *(Aprimęs)* Ne, aš apsirinku... Jis pametė mano pėdsakus... Be to, batai jam spaudžia... Jis šlubuoja... Kaip velionis Vulkanas... Mes turime keletą minučių laiko, kad išvengtume tų baisių skerdynių.

ELENA. Skerdynių!

NONANKŪRAS. Kas čia per feljetonas?

FADINARAS. Tas grobuonis žino mano adresą... Jis ateis iki dantų apsiginklavęs durklais ir pistoletais... Reikia padėti šitai damai pabėgti.

NONANKŪRAS. *(Pasipiktinęs)* Aha, tu prisipažįsti, Sardanapale!

VISI. Jis prisipažįsta.

FADINARAS. Kaip?

Penktoji scena

(Tie patys, Feliksas, nešąs dovanas, ryšulius, kartoninę dėžutę moteriškai skrybėlaitei)

FELIKSAS. Štai jūsų niekniekiai! *(Padedą daiktus ant žemės)*

FADINARAS. Hm?.. Kas gi čia?

NONANKŪRAS. Vestuvių palyda... Imkite kiekvienas po ryšulėlį ir padėkim kraustyti...

FADINARAS. Ką... Mano Elenos kraitį?

NONANKŪRAS. Ji nebe jūsų... Aš ją pasiimu su bagažu į Šarantono šiltadaržius!..

FADINARAS. Pagrobtį mano žmoną... vidunakty.. Neleisiu!

NONANKŪRAS. Aš nepaisau tavo pasipriešinimo!..

FADINARAS. *(Stengdamasis atimti iš Nonankūro kartoninę dėžutę skrybėlaitei)* Nelieskite kraičio!

NONANKŪRAS. *(Spirdamasis)* Ar nepaleisi, dvipati!.. *(Krenta sėdomis)* Na... viską nutraukiu, mano žente... *(Kartoninės dėžutės apačia lieka Nonankūro rankoje, o viršus – Fadinaro)*

VEZINĖ. *(Pastveria dėžutę)* Atsargiau... Itališka šiaudinė skrybėlaitė!

FADINARAS. *(Šaukia)* Ką?.. Itališka šiaudinė?..

VEZINĖ. *(Žiūrėdamas)* Mano vestuvinė dovana... Aš ją parsisiūsdinau iš Florencijos.... už penkis šimtus frankų.

FADINARAS. *(Išsitraukęs iš kišenės pavyzdį)* Iš Florencijos!.. *(Paima iš jo skrybėlaitę ir palygina su pavyzdžiu žibinto šviesoje)* Duokite čia! Argi galimas dalykas... Kad nuo pat ryto... ji buvo pas

mane!.. (*Dusdamas iš džiaugsmo*) Iš tikrųjų, taip... atitinka!.. atitinka!.. atitinka!.. Ir aguonėlės!.. (*Šaukia*) Tegyvuoja Italija! (*Vėl ją įdeda dėžutėn*)

VISI. Jis išprotėjo!..

FADINARAS. (*Šokinėja, dainuoja ir visus bučiuoja*) Valio, Vezinė!.. Valio, Nonankūras!.. Valio, mano žmona!.. Valio, sargyba!.. (*Pabučiuoja Tardivo*)

TARDIVO. (*Suglumęs*) Eikite tolyn, popiermaiši!..

NONANKŪRAS. (*Tuo tarpu, kai Fadinaras visus bučiuoja*) Skrybėlaitė penkių šimtų frankų vertės!.. Tu jos negausi, parše!.. (*Ištraukia skrybėlaitę iš dėžutės, užvožia dėžutės viršelį*)

FADINARAS. (*Kuris to nematė, pačiumpa dėžutę, džiaugiasi*) Palaukite manęs čia... Aš jai uždedu skrybėlaitę... Ir išmetu ją pro duris! Mes įeisime!.. Mes įeisime!.. (*Jis ryžtingai įeina į namus*)

Šeštoji scena

(*Tie patys be Fadinaro, Kapralas, sargybiniai*)

NONANKŪRAS. Viskas panaikinama!.. Vestuvės negalioja!.. Bravissimo!.. Į kelionę, mano draugai... į vežimus!.. (*Jie eina ir sutinka iš gilumos ateinantį patrolį*)

KAPRALAS. Sustok, mesjė!.. Ką jūs čia veikiate su tais ryšuliais?..

NONANKŪRAS. Kaprale, mes išsikraustome...

KAPRALAS. Slaptai!..

NONANKŪRAS. Leiskite, aš...

KAPRALAS. Tylėt!.. (*Į Vezinę*) Jūsų dokumentai?..

VEZINĖ. Taip, mesjė, taip... penki šimtai frankų... be kaspinių!..

KAPRALAS. Ak, dar juokausine!

NONANKŪRAS. Visai ne, kaprale... Šis nelaimingas senelis...

KAPRALAS. Jūsų dokumentai?.. (*Jam davus ženklą, du sargybiniai pačiumpa už sprando: vienas Nonankūrą, kitas – Bobeną*)

NONANKŪRAS. To betrūko!..

ELENA. Mesjė... mano tėvelis...

KAPRALAS. (*Elenai*) Jūsų dokumentai?

BOBENAS. Jums gi sako, kad neturime... Mes atvykome...

KAPRALAS. Neturite dokumentų?.. Į būstinę!.. Išsiaiškinkite su viršininku! (*Stumia juos į būstinę*)

NONANKŪRAS. Aš protestuoju visos Europos akivaizdoje!..

CHORAS. (*Dainuoja*)

Į daboklę tiesiai traukit!

Na, greičiau, neprieštaraukit.

Aiškintis dabar paliaukit!

Mes nuspręsim, na, keliaukit!

VESTUVININKAI. *(Dainuoja)*

Ką, į daboklę vestuves?

Tokią skriaudą kas pakęs?

Be pagrindo mus nuves!

Paaiškinti juk turim mes!

(Juos įstumia į būstinę. Nonankūras tebelaiiko rankose skrybėlaitę. Feliksas, kuris spiriasi, įvaromas į būstinę kaip ir kiti. Patrulis įeina kartu su jais)

Septintoji scena

(Tardivo, vėliau Fadinaras, Ane, Emilis)

TARDIVO. Patrulis įėjo į būstinę... Galėsiu suvalgyti savo ryžius su pienu... *(Tuo tarpu jis nusiima apsiaustą, kurį pakabina ant šautuvo, užkaria savo kepurę ant durtuvo taip, kad atrodytų panašu į besiilsintį sargybinių)*

FADINARAS. *(Išeina iš namo su dėžute, sekamas Ane ir Emilio)* Eikite, madam, eikite... Aš radau skrybėlaitę... Jūs išgelbėta... Jūsų vyras viską žino... Jis vejasi mane. Užsidėkite skrybėlaitę ir keliaukite!.. *(Ištiesia dėžutę, Ane ir Emilis ją atidaro, pažiūrėję į vidų sušunka)*

VISI TRYS. Ai!

ANE. Dangau!

EMILIS. *(Pažvelgęs į dėžutę)* Tuščia!..

FADINARAS. *(Pasimetęs iškelia dėžutę)* Ji čia buvo! Ji čia buvo!.. Tai tas griozdas mano senasis uošvis ją paslėpė!.. *(Atsigrižta)* Kur jisai? Kur mano žmona?.. Kur vestuvininkai?..

TARDIVO. *(Besiruošiąs išeiti)* Būstinėje, mesjė... visi daboklėje...

FADINARAS. Daboklėje?.. Mano vestuvininkai? Ir skrybėlaitė!.. Ką daryti?

ANE. *(Netekusi vilties)* Baigta!..

EMILIS. *(Nustebęs)* Aha... Einu... Aš pažįstu viršininką!.. *(Įeina į būstinę)*

FADINARAS. *(Nudžiugęs)* Jis pažįsta viršininką!.. Mes ją atgausime!.. *(Kairėje pasigirsta briko dardėjimas)*

BOPERTIUI. *(Už scenos)* Vežėjau, sustok čia!..

ANE. Dieve! Mano vyras!..

FADINARAS. Jis pasisamdė vežėją, niešas!

ANE. Aš grįžtu pas jus!..

FADINARAS. Sustokite... Jis atvyksta kratyti mano namų!

ANE. *(Baisiai išsigandusi)*

FADINARAS. *(Istumia ją į būdelę)* Eikite ten!.. *(Pats sau)* Tai tau ir vestuvių diena!..

Aštuntoji scena

(Ane, pasislėpusi būdelėje, Fadinaras, Bopertiui)

BOPERTIUI. *(Jeina truputį šlubčiodamas)* O, štai kur jūs, mesjė!.. Jūs pabėgote nuo manęs... *(Krato koją)*

FADINARAS. Nusipirkti cigarą... leškau ugnies... Neturite degtukų?..

BOPERTIUI. Mesjė, aš jums įsakau atidaryti savo namus... Ir jei aš ją randu!.. Aš ginkluotas, mesjė!..

FADINARAS. Pirmasis aukštas, durys kairėje, pasukite rankeną...

BOPERTIUI. *(Pats sau)* Po perkūnais!.. Kaip keista: mano kojos ištino! *(Išeina)*

FADINARAS. *(Pasekęs jį akimis)* Stirnaitė spėjo pasprukti.

Devintoji scena

(Fadinaras, Ane, vėliau Emilis iš būstinės lango)

ANE. *(Išeidama iš būdelės)* Aš mirštu iš baimės... Kur man slėptis?.. Kur bėgti?

FADINARAS. *(Netekdamas galvos)* Nurimkite, madam, turiu vilties, kad jis jūsų ten neras!

(Antrajame aukšte atsidaro būstinės langas)

EMILIS. *(Pro langą)* Greičiau! Greičiau! Štai skrybėlaitė!

FADINARAS. Mes išgelbėti... Vyras jau čia!.. Meskite, meskite!

(Emilis meta skrybėlaitę, kuri pakimba ant žibinto)

ANE. *(Surinka)* Ai!

FADINARAS. Šimts perkūnų! *(Iškėlęs lietsargį pasišokėja, kad ją nukrapštytu, bet nepasiekia. Girdėti kažką grūvant ant laiptų fadinaro namuose ir Bopertiui riksmas)*

BOPERTIUI. *(Ant laiptų)* Velniai prakeikti!

ANE. *(Persigandusi)* Jis!

FADINARAS. *(Gyvai) Perkūnas trenktų! (Užmeta ant Ane pečių sargybinio apsiaustą, užtraukia ant galvos gaubtą ir įspraudžia į ranką šautuvą) Drąsiau! Jei jis eis artyn, atstatykite durtuvą... ir įsakykite: eikit tolyn!*

ANE. Bet skrybėlaitė! Jis ją pamatys!

Dešimtoji scena

(Ane sargyboje, Fadinaras, Bopertiui, vėliau Emilis, dar vėliau Tardivo)

FADINARAS. *(Bėga į priekį pasitikti Bopertiui ir uždengia jo galvą lietsargiu, kad šis nepamatytų šiaudinės skrybėlaitės, kuri kybo viršum jo galvos) Atsargiai, lietus permerks.*

BOPERTIUI. *(Dar labiau šlubuodamas) Tegul velniai tuos jūsų laiptus... Jokio žiburio!*

FADINARAS. Jis užgesinamas vienuoliktą valandą.

EMILIS. *(Išeidamas iš būstinės, tyliai) Užimkite vyrą! (Eina gilumon, į dešinę, lipa į stulpą ir bando kardu nupjauti virvę)*

BOPERTIUI. Leiskite!.. Jau nebelyja... Žvaigždės žiba!.. *(Nori pažiūrėti į dangų)*

FADINARAS. *(Uždengia jį lietsargiu) Vis tiek... Jūs peršlapsite...*

BOPERTIUI. Bet po velniais, mesjė... Koks aš nematytas kvailys...

FADINARAS. Taip, mesjė. *(Lietsargį iškelia labai aukštai ir pasišokėja, norėdamas nukabinti skrybėlaitę, bet kadangi laiko už rankos Bopertiui, jo šuoliai į viršų priverčia pasišokėti ir Bopertiui)*

BOPERTIUI. Jūs jau padėjote pasprukti...

FADINARAS. Kuo jūs mane laikote? *(Vėl šoka į viršų)*

BOPERTIUI. Kas jus šokdina, mesjė?

FADINARAS. Mėšlungis... Nuo pilvo skaudėjimo.

BOPERTIUI. Po velnių, eisiu ir pasiteirausiu sargybinio...

ANE. *(Į šalį) Dieve!*

FADINARAS. *(Greit jį sulaikydamas) Ne, mesjė... Neverta! (Į šalį, žiūrėdamas į Emilį) Bravo!.. Jis pjauna virvę... (Garsiai) Jis neatsakys: einant tarnybą su ginklu, kalbėti uždrausta!*

BOPERTIUI. *(Stengdamasis ištrūkti) Na, pasitraukit nuo manęs!*

FADINARAS. Ne... Jūs peršlapsite. *(Jį dar labiau uždengia ir pašokėja)*

TARDIVO. *(Grijžta iš dešinės ir išgąstingai nustemba, išvydęs sargybinį) mano vietoje sargybinis!*

ANE. Eikite tolyn!

BOPERTIUI. Hm!.. Šis balsas!

FADINARAS. *(Perkreipdamas lietsargį) Naujokas!*

TARDIVO. *(Pastebėjęs skrybėlaite)* O, koks čia daiktas?

BOPERTIUI. Kas? *(Nulenkia lietsargį ir pakelia galvą)*

FADINARAS. Nieko! *(Užmaukšlina jam ant akių jo paties skrybėlę. Tuo pat metu virvė perpjauta. Žibintas krenta)*

BOPERTIUI. Oi!

TARDIVO. *(Šaukia)* Prie ginklų! Prie ginklų!

FADINARAS. *(Į Bopertiui)* Nekreipkite dėmesio... Žibintas bekrisdamas...

(Sargybiniai išeina iš būstinės. Žmonės su šviesomis pasirodo languose. Chorui dainuojant, Fadinaras nukabina skrybėlaite ir paduoda Ane, kuri užsideda ją ant galvos)

CHORAS. *(Dainuoja)*

Kas čia pragaro atvėrė olą?

Bakchanalija girdėt iš tolo.

Kas neteisėtai ką puola?

Reik rašyti protokolą.

(Baigus chorui dainuoti, Bopertiui pasiseka numauti nuo savo akių skrybėlę)

BOPERTIUI. Bet dar kartą, mesjė...

ANE. *(Su skrybėlaite ant galvos prieina arčiau, sunėrus rankas, išdidžiai)* Na, pagaliau aš jus suradau, mesjė!..

BOPERTIUI. *(Pritrenktas)* Mano žmona!

ANE. Ak štai kaip jūs elgiatės?

BOPERTIUI. *(Į šalį)* Ji su skrybėlaite!

ANE. Vaikštinėjate gatvėmis šiokią vėlyvą valandą!..

BOPERTIUI. Florencijos šiaudeliai!

FADINARAS. Ir aguonėlės...

ANE. Mane vieną paliekate iki vidurnakčio, nors nuo pat ryto laukiu jūsų pas savo pusseserę Eloją...

FADINARAS. Ji su skrybėlaite!

BOPERTIUI. Jūs buvote išėjusi švediškų pirštinaičių... Nereikia keturiolikos valandų nusipirkti švediškoms pirštinaitėms...

FADINARAS. Ji su skrybėlaite!

ANE. *(Fadinarui)* Aš nieko nelaimėjau...

FADINARAS. *(Nusilenkia)* Aš taip pat nieko, madam, bet jūs turite skrybėlaite! *(Kreipiasi į sargybinius)* Ar madam su skrybėlaite?

SARGYBINIAI ir ŽMONĖS IŠ LANGŲ. Ji su skrybėlaite! Ji su skrybėlaite!

BOPERTIUI. (*Fadinarui*) Mesjė, tačiau arklys Vensenės miške...

FADINARAS. Ji su skrybėlaite!

NONANKŪRAS. (*Pasirodo sargybos būstinės lange*) Labai gerai, mano žente!.. Viskas atitaisyta!

FADINARAS. (*Į Bopertiui*) Mesjė, aš jus supažindinsiu su savo uošviu!

NONANKŪRAS. (*Iš lango*) Tavo tarnas mums papasakojo nuotyki!.. Gražu... Kavalieriška!.. Prancūziška!.. Aš tau gražinu dukterį, gražinu dovanas, gražinu savo mirtą... Ištrauk mus iš daboklės!

FADINARAS. (*Kreipdamasis į kapralą*) Mesjė, ar nebūtų nemandagu paprašyti, kad išleistumėte mano vestuviniukus?

KAPRALAS. Su malonumu, mesjė. (*Šaukia*) Paleiskite vestuviniukus! (*Visi vestuvininkai išeina iš būstinės*)

CHORAS. (*Dainuoja*)

Fadinarai, traukyk pančius!
Mums per didelės šios kančios!
Džiaugiamės mes tavo siela.
Lai žmonelė tavo miela
Ir jos draugės švelnios visos
Pabučiuoja Amadisu.

(*Chorui dainuojant, vestuvininkai apsupa ir bučiuoja Fadinarą*)

VEZINĖ. (*Atpažindamas skrybėlaite ant Ane galvos*) O mano dieve! Ši dama...

FADINARAS. (*Labai gyvai*) Vykite man iš akių tą kurčių!

BOPERTIUI. (*Į Vezinė*) Ką, mesjė?

VEZINĖ. Ji su skrybėlaite!

BOPERTIUI. Na ką gi, aš buvau neteisuus!.. Ji su skrybėlaite! (*Bučiuoja savo žmonai ranką*)

CHORAS. (*Dainuoja*)

Ak laiminga ši diena,
Vedybų džiaugsmo kupina:
Siela stebisi mana
Ir laimina likimą tą
Dėl vedybų tikrai šių
Ir dėl jos tvirtų ryšių
Degs porėlė džiugesiu.
Į lovelę aš keliausiu

Ir naktelę šią pasnausiu.

VEZINĖ. *(Dainuoja)*

Kokios nuostabios vestuvės!

FADINARAS. *(Dainuoja)*

Taip, jos tarytum iš dangaus.

Bet švelnumai ir džiaugsmai

Šito įvykio brangaus

Turi baigtis, ir linksmi

Visi lovon tuoj keliausim.

NONANKŪRAS. *(Laikydamas savo mirtą, dainuoja)*

Aš už saiką duodu balsą.

FADINARAS. *(Paėmęs žmonos ranką dainuoja)*

Angelėli, širdin ateiki

Su vainiku žaliu mergaitės!

Nuotykiu stebėtojai, teikis

Neduoť žmonelei skrybėlaitės,

Kurią suėstų kumelaitės.

CHORAS. *(Dainuoja)*

Nuotykiu stebėtojai, teikis...

(Ir t.t.)

UŽDANGA